

**Budapesti Gazdasági Főiskola
Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg**

**A Vasi Aszfalt – Gép Kft. vagyoni, pénzügyi és
jövedelmi helyzetének elemzése a beszámolók alapján**

Belső konzulens: Dénes Erzsébet Gyopár

Külső konzulens: Miklósné Kulcsár Andrea

Miklós Boglárka
Nappali tagozat
Pénzügy–számvitel szak
Számvitel szakirány

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: Miklós Boglárka

Szak/szakirány: pénzügy - számvitel szak, számvitel szakirány

Neptun kód: L3K08P

A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2015

A szakdolgozat pontos címe:

A Vasi Aszfalt – Gép Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének elemzése a beszámolók alapján

Belső konzulens neve: Dénes Erzsébet Gyopár

Külső konzulens neve: Miklósné Kulcsár Andrea

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:

komplex elemzés, vagyoni helyzet, likviditás, gazdasági hatékonyság, jövedelmezőség

Benyújtott szakdolgozatom nem titkosított / titkosított. (Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy eredeti példányát leadni: a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. (Kérjük a megfelelőt aláhúzni!) Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett - egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2014. december 12.

hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2015. JAN. 9. 5.

könyvtári munkatárs

TARTALOM

TARTALOM	1
1. BEVEZETÉS	3
2. A VASI ASZFALT – GÉP KFT. BEMUTATÁSA	4
2.1. Megalakulás és fejlődés	4
2.2. Géppark	6
3. A SZÁMVITELI POLITIKA ISMERTETÉSE	9
3.1. A számviteli politika áttekintése	9
3.2. Beszámolási kötelezettség	18
4. MÉRLEG ELEMZÉSE	20
4.1. A mérleg átfogó elemzése	20
4.1.1. Eszköz- és forrásállomány összetételének elemzése	21
4.1.2. Vagyoni helyzet átfogó elemzése mutatószámokkal	26
4.1.3. Vagyonfedezettség	28
4.2. Pénzügyi helyzet átfogó elemzése	29
4.2.1. Adósságállományra vonatkozó mutatók	29
4.2.2. Rövidtávú likviditás	32
4.2.3. Pénzügyi helyzet elemzése likviditási mérleg alapján	34
5. EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE	39
5.1. A jövedelmezőségi helyzet elemzése	39
5.1.1. Bruttó jövedelmezőség	40
5.1.2. Árbevétel-arányos jövedelmezőség	40
5.1.3. Tőkearányos jövedelmezőség	41
5.1.4. Élőmunka-arányos jövedelmezőség	43
5.1.5. Eszközarányos jövedelmezőség	44
5.2. Gazdasági hatékonyság elemzése	46
5.2.1. Komplex hatékonyság	49

5.2.2. Gazdasági hatékonyság	51
5.3. Az eredmény vizsgálata	56
6. ÖSSZEFOGLALÁS	59
7. IRODALMI JEGYZÉK, ÁBRAJEGYZÉK	62
8. MELLÉKLETEK.....	62

1. BEVEZETÉS

Szakmai gyakorlatomat a Vasi Aszfalt – Gép Kft-nél töltöttem, ahol betekintést nyertem a vállalkozás mindennapjaiba. Az útépítés, a fuvarszervezésen át a könyvelésig mindent figyelemmel kísérhettem.

Számvitel szakirányú tanulmányaim során olyan ismereteket sajátítottam el, amelyek lehetővé teszik a vállalkozások vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének vizsgálatát a beszámolók alapján. E tantárgyak nagyon megtetszettek nekem a főiskola utolsó évében, ezért ezt választottam a szakdolgozat témájának.

A mai rohanó világban egyre inkább fontosabb lett, hogy az emberek minél gyorsabban eljussanak A-ból B-be. Ebben nagy szerepet játszik az infrastruktúra.

A Vasi Aszfalt- Gép Kft fő tevékenysége út, autópálya építés. Az útépítés nagyon fontos, hiszen már az i.e. 3. évezredben is építettek utakat, főként kereskedelmi és katonai céllal. Ilyen például a Selyem út, ami Mezopotámiát az Indus és a Gangesz völgyével kötötte össze. Vagy a római császárok által építetett utak, amelyek behálózták egész Európát, és amelyeken ma is végigsétálhatunk Szombathelyen vagy a Via Appián. Ezek még kőből készültek. Az 1960-as években elkezdődött az első magyar autópálya, az M7-es építése, ami Budapestet kötötte össze a Balatonnal. Napjainkban jóval korszerűbb anyagokat használnak, mint aszfalt, beton, bitumen. 2014-re már 6 darab autópályánk van, és még több épül.

Szakdolgozatomban a 2011-2013-as gazdasági évekre készítettem el a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének elemzését a beszámolók és az irodalomjegyzékben felsorolt szakirodalom segítségével. Elsősorban a komplex elemzés tárgy keretében megismert mutatókat alkalmaztam.

2. A VASI ASZFALT – GÉP KFT.¹ BEMUTATÁSA

2.1. Megalakulás és fejlődés

A Társaság 2005. április 19-én kelt Társasági szerződés alapján jött létre 3.000.000,- Ft törzstőkével. A tulajdonosok két belföldi magánszemély.

Tulajdonos neve:	Törzsbetét összesen (e Ft)	Megoszlás (%)
Kulcsár Béla	2.900	97
Bogár Andrea	100	3

1. táblázat
A tulajdonosi szerkezet (saját készítés)

A cég fő tevékenységi köre az útépítés, felújítás, illetve a hozzájuk kapcsolódó járulékos munkák, beleértve az előkészítési, illetve a befejezési munkákat.

Járdák, udvarok, ipari csarnokok aszfaltozása. Felületi zárás. Emulziópermetezés.²
Tereprendezés és gépi földmunkavégzés. Parkoló, út, alépítmény építés. Aszfaltmarás. Finisher bérbeadás üzemanyaggal és kezelővel.

Célja a minőségi munkavégzés és a határidők pontos betartása.

2009 első negyedében a Kft pályázatot nyújtott be az Új Magyarország Fejlesztési terv Gazdaságfejlesztési Operatív Program keretében egy aszfalt marógép beszerzésére. A Vasi Aszfalt – Gép Kft. technológiafejlesztő beruházás című GOP-2.1.1-09/A-2009-0685 pályázaton sikeres elbírálást kapott. Ezzel a géppel nagy piaci előnyre tett szert, mivel a régióban akkor egyetlen vállalkozás sem rendelkezett ilyen géppel.

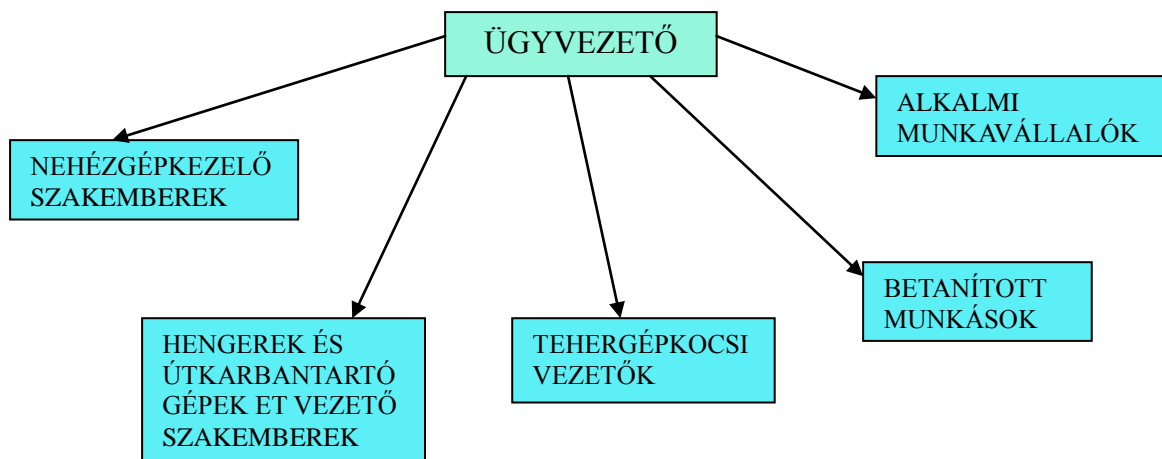

1. kép
A Kft. logója a honlapról

¹ Továbbiakban: vállalkozás, cég, Kft., társaság

² Az emulzió előállításakor az útbitument kolloidmalomban vízzel keverik emulgálószer jelenlétében. A kötés az emulzió megtörése (a bitumen és a víz szétválása) után jön létre. (Kisgyörgy, 2001)

Szervezeti felépítése

2. kép
Szervezeti ábra (saját készítés)

A Kft-nek lineáris szervezeti felépítése van. Az alá-és fölérendeltségi viszonyok jól láthatóak, mindenki az ügyvezetőnek felel, aki utasítást ad és irányítja a végrehajtást. Az egyes szakterületek önálló szervezeti egységben jelennek meg. Viszonylag egyszerű és homogén feladatok esetén nagyszámú ember irányítható. Ugyanakkor a vezetők nagyon összetettek a feladatai, ezért jelentősen igénybe veszik a koordinációs feladatok ellátása. (Székely, 2011)

A cég az egész Dunántúl területén dolgozott már és számos referenciával büszkélkedhet.

Néhány példa:

- MOL töltőállomásokon végzett munkák: Mosonmagyaróvár, Csorna, Kőszeg, Szigetvár, Siklós, Harkány, Tata, Győr stb.
- Sukorón felületi záráskészítés
- M7 autópálya összekötő utak aszfaltozása
- Zalaegerszegen Kossuth utca, Göcsej út, Vizsla parki út, Budapesti Gazdasági Főiskola Gazdálkodási Kar bekötőút aszfaltozása
- 61-es úton Zala és Somogy megyei szakaszon aszfaltozás
- Logotec Szlovénia
- Nagypáli
- stb.

2.2. Géppark

A Kft-hez folyamatosan érkeznek megrendelések, ezért a gépparkot állandóan fejlesztik. A kivitelezés során minden munkafolyamatot speciális munkagépekkel tudnak végezni. A legfontosabbakat képpel illusztrálom.

- Dynapac F5C járda Finisher: hidraulikusan szélesíthető 1,2 métertől 2,4 méterig, kiszélesítés szélesítő tagokkal 3,1 m-ig, él döngölővel, illetve vibró paddal felszerelt
- Ammann járdafinisher: munkaszélesség 0,8 métertől 1,30 méterig
- ABG 6820 Finisher: bedolgozási szélesség hidraulikusan 5 méterig, hidraulikusan kiszélesíthető 6,5 méterig, bogárhát állítás 4%, vápaállítás 2,5%

3. kép
ABG 6820 Finisher a honlapról

- Vyko6 felületzáró géplánc: ST 5000-es emulziós tartállyal, szórási szélesség 2,4 méter, szekciónként szűkíthető (40 cm-ként)
- Bomag BW138AD 4,8 tonnás henger
- Bomag BW151AC 8,5 tonnás henger
- Caterpillar CB224D vibró henger vizezővel
- Kézi vezetésű padka hengerek: Vibromax vibrohenger 600kg, Wacker vibróhenger 800kg. Bomag vibróhenger (középen csukló) 1,5tonna

- Dynapac CC 232HF henger: osztott paláستtal, szélvágóval, széltömörítővel, aszfalt hőmérséklet mérővel

4. kép
Dynapac CC 232HF henger a honlapról

- Caterpillar 432D markológép: nyitható első kanál, kitolható hátsó gém, kalapács kiépítés, H70 bontókalapáccsal, gyors csatlakozóval szerelt, aszfaltmaró adapter PC 404, raklapvilla, kanalak: mély ásó 40-es 60-as 80-as 90-es, medertisztító, 45 ill. 60 fokos árokásó profilkanál
- Caterpillar M316D gumikerekes kotró: nagy tömegű földmunkavégzés árok ill. padkarendezés, csapadékvíz elvezető árok kialakítása

5. kép
Caterpillar M316D gumikerekes kotró a honlapról

- Seprőgép: vizező rendszerrel 1,5 méter széles seprő adapterrel
- DAF 55. 230B teherautó: hasznos terhelhetőség 6,5 tonna, ST 5000 tartály illetve a hozzá tartozó szóró pad felszerelése esetén emulzió kiszórásra alkalmas
- VOLVO FM 380B teherautó, Palfinger PK 12500-as daruval: csipegető kanál, maximum kinyúlás 9 méter
- Swarzmüller gépszállító tréler 16 tonna
- Swarzmüller gépszállító tréler 24 tonna
- VOLVO Gépszállító tréler
- Wirtgen W130F aszfaltmaró mélymaró dobbal: felszerelhető a hozzá tartozó speciális FCS 1300 mm finom maró dob, elektronikus keresztdőlés érzékelő, LEVEL-PRO marási mélység szabályzó rendszer

6. kép
Wirtgen W130F aszfaltmaró a honlapról

(Vasi Aszfalt-Gép)

3. A SZÁMVITELI POLITIKA ISMERTETÉSE

3.1. A számviteli politika áttekintése

„A számviteli politika kialakításának legfőbb célja az volt, hogy a számviteli törvényben rögzített alapelvek maximális betartásával, a társaság sajátosságainak figyelembevételével olyan elszámolási és nyilvántartási rendszert dolgozzunk ki, amely biztosítja a gazdasági események teljes körű számbavételét, és a vállalkozás vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetéről a megbízható és valós kép kialakítását.” (Vasi Aszfalt-Gép, Kiegészítő melléklet, 2013)

A vállalkozás a számviteli politikáját a Magyar Számviteli Szakemberek Egyesülete ajánlásával állította össze.

A társaság a számviteli törvény előírásainak megfelelően a kettős könyvvitel elvei és szabályai szerint, magyar nyelven, forintban vezeti a könyveit.

A költségeket kizárólag az 5. Költségnemek számlaosztály számláin könyveli.

Az üzleti év megegyezik a naptári évvel, a beszámoló fordulónapja az üzleti év december 31.-e.

A külföldi pénzürtékre szóló követelést és kötelezettséget az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozó - a számviteli törvény szerint választott- devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni, és nem kell előzetesen minősíteni, hogy a mérlegforduló-napi értékelésből adódó különbözet jelentős hatást gyakorol-e a külföldi pénzürtékre szóló eszközökre, kötelezettségekre, illetve az eredményre. Az értékeléshez a választott hitelintézet vagy a Magyar Nemzeti Bank megfelelő devizaárfolyamát kell alkalmazni.

A mérleg eszköz és forrás, az eredménykimutatás bevétel és ráfordítás tételeit alátámasztó főkönyvi számlákat a Számlatükör tartalmazza.

A vállalkozó jelentős összegű hibának tekinti az adóellenőrzés, az önellenőrzés során a hiba feltárásának évében megállapított, az eredményt, a saját tőkét érintő hibák, hibahatások adott üzleti évet érintő értékének együttes, előjeltől független összegét akkor, ha az meghaladja az ellenőrzött üzleti év mérlegfőösszegének 2%-át, vagy ha a mérlegfőösszeg 2%-a nem haladja meg az 1 millió forintot, akkor az 1 millió forintot. A nem jelentős hiba a jelentős összegű hibahatárt nem haladja meg.

A megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibának tekintendő, ha a megállapítások következtében a hiba feltárásának évét megelőző üzleti év mérlegében kimutatott saját tőke értéke legalább 20 százalékkal nő vagy csökken.

A vállalkozó külföldi pénzürtékre szóló eszközökkel és kötelezettségekkel rendelkezik, a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyam értékét az MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyamon számított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni.

A számviteli politika keretében elkészítendő szabályzatok

1. az eszközök és a források értékelési szabályzata,
2. a számlarend,
3. a bizonylati rend,
4. az eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzata,
5. az eszközök és a források selejtezési szabályzata,
6. a pénzkezelési szabályzat,

1. Az eszközök és a források értékelési szabályzata

Az értékelés az eszközöknek és a forrásoknak a beszámoló mérlegében szerepeltetendő értékének a meghatározását jelenti. Az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással, egyeztetéssel ellenőrizni, egyedenként értékelni kell.

A valuta- és devizatételek értékelése

A valutát, a devizát a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.

Az eszközök értékelése

A befektetett eszközöket és a forgóeszközöket a bekerülési értéken kell értékelni csökkentve azt az alkalmazott leírásokkal.

Amortizációs politika

A terv szerinti értékcsökkenési leírás elszámolása a használatba vétel időpontjától történik, a bekerülési értékből a tárgyévre elszámolt összegben.

A vállalkozás a terv szerinti értékcsökkenési leírást évente számolja el.

Az értékcsökkenési leírás számítási módja lineáris.

Az értékcsökkenés összegének számítási alapja az eszközök bruttó értéke.

Használatba vétel időpontja a tárgyi eszközöknél az üzembe helyezési dokumentációban rögzített időpont.

Az értékcsökkenést az előre meghatározott maradványértékig (bekerülési érték 10 %-a) vagy a könyvviteli nyilvántartásból történő kivezetés időpontjáig számolja el.

Kisösszegű tárgyi eszközök értékcsökkenése: a 100 ezer Ft alatti egyedi bekerülési értéket el nem érő tárgyi eszközöket a használatba vételkor egy összegben leírja.

Az értékvesztés elszámolása és visszairása

A követelések minősítése során értékvesztést akkor számol el a vállalkozás, ha a követelésből várhatóan megtérülő összeg és a követelés könyv szerinti értéke közötti különbség tartós és jelentős. Vagyis legalább egy év eltelt a követelés nyilvántartásba vétele és a pénzügyi rendezés között. Jelentős, ha a követelések bekerülési értékének 15%-át meghaladja. Értékvesztést visszairja, ha a követelés könyv szerinti értékét a várhatóan megtérülő összeg jelentősen meghaladja.

Értékpapíroknál akkor számol el értékvesztést, ha a piaci érték és a könyv szerinti érték közötti különbség jelentősnek – összege meghaladja az értékpapír névértékének 15%-át – minősül. A forgóeszközök között kimutatott értékpapíroknál nem kell értékvesztést elszámolni a törvény szerint, a bekerülési értéket a kamat nélküli vételárban határozza meg.

Tárgyi eszközök értékelése

A tárgyi eszközt és beruházást a bekerülési értékének az elszámolt terv szerinti értékcsökkenési leírással csökkentett könyv szerinti értékén, a beruházásokra adott előleget az átutalt - a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó - összegben könyv szerinti értékén kell kimutatni.

Ingtatlanok

Építési telket (földterület) bekerülési értéken tartja nyilván. Nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés a földterület, a telek bekerülési értéke után és az üzembe nem helyezett beruházásnál.

Követelések értékelése

A követelést az elfogadott, az elismert összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt, könyv szerinti értéken kell kimutatni. A mérlegben a követelést a könyv szerinti értéken addig kell kimutatni, amíg azt pénzügyileg vagy egyéb módon nem rendezték, illetve amíg azt el nem engedték vagy behajthatatlan követelésként le nem írták.

A mérlegben behajthatatlan követelést nem lehet kimutatni.

Az egyéb követelést a járó, az igényelt, a fizetett összegben, az átvett értéken illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni. A vevő, az adós minősítése alapján az üzleti év mérleg fordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél értékvesztést kell elszámolni a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti különbséget összegében.

A külföldi pénzügyi értékre szóló követelést a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni. Az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozó értékelése előtti könyv szerinti értéke és az értékeléskori forint értéke közötti különbséget

- a. amennyiben az veszteség, akkor a pénzügyi műveletek ráfordításai között kell árfolyamveszteségként elszámolni,
- b. amennyiben az nyereség, akkor a pénzügyi műveletek bevételei között kell árfolyamnyereségként elszámolni.

Értékpapírok értékelése

A hitelviszonyt megtestesítő, rövid lejáratú (éven belüli, illetve egy éves lejáratú) értékpapír beszerzési értéken (kamattal csökkentett vételáron) értékelhető mindaddig, amíg a kibocsátó a lejáratkor, a beváltáskor várhatóan a névértéket (és a felhalmozott kamatot) megfizeti.

Pénzeszközök értékelése

A mérlegben a pénztár értékeként az üzleti év mérleg fordulónapján a pénztárban lévő forintpénzkészlet értékét, a valutakészlet átszámított forintértékét kell kimutatni. A mérlegben a bankbetétek értékeként az üzleti év mérleg fordulónapján a hitelintézetnél elhelyezett forintbetét bankkivonattal egyező értékét, továbbá a devizaszámlán lévő deviza bankkivonattal egyező értékének átszámított forintértékét kell kimutatni.

A valutapénztárba bekerülő valutakészletet, a devizaszámlára kerülő devizát a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni, kivéve a forintért vásárolt valutát, devizát, amelyet a fizetett összegben kell felvenni, és amelynél a ténylegesen fizetett forint alapján kell a nyilvántartásba vételi árfolyamot meghatározni. A mérlegben a valutapénztárban lévő valutakészletet, a devizaszámlán lévő devizát az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni.

Források értékelése

A saját tőkét, a céltartalékot, a kötelezettségeket a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

Kötelezettségek értékelése

Az áruszállításból, a szolgáltatás teljesítéséből származó, általános forgalmi adót is tartalmazó

- a, forintban teljesítendő kötelezettséget az elismert, számlázott összegben,
- b, devizában teljesítendő kötelezettséget az elismert, számlázott devizaösszegnek a forintra átszámított összegében kell a mérlegben kimutatni, amíg azt pénzeszközzel ki nem egyenlítették.

A forintban felvett hitelt, kölcsönt a ténylegesen folyósított, illetve a törlesztésekkel csökkentett összegben kell a mérlegben kimutatni.

A pénzügyi lízinggel kapcsolatos kötelezettség összegét a megfizetett lízingdíjnak a lízingszerződésben meghatározott törlesztés összegével csökkentetten kell a mérlegbe beállítani. A kötelezettség összege nem foglalja magában a pénzügyi lízinggel kapcsolatosan fizetendő kamat összegét.

A külföldi pénzürtékre szóló kötelezettséget a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni.

2. A számlarend számlánként tartalmazza az állomány növekedésének, csökkenésének jogcímeit, az azokat érintő gazdasági eseményeket, valamint más számlákkal való kapcsolatát, továbbá a számlarendben foglaltakat alátámasztó bizonylati rendet. A számlarend, ezen belül a nyilvántartási és bizonylatolási rendszer úgy kerül kialakításra, hogy a Kiegészítő melléklet adatainak alátámasztására is alkalmas legyen.

3. Bizonylati rend

A bizonylati rend célja, hogy biztosítsa a vállalkozásnál a számviteli elszámolásokhoz kapcsolódó bizonylatok kiállításának, ellenőrzésének, továbbításának, felhasználásának, kezelésének rendjét.

A számviteli bizonylatot a gazdasági művelet, esemény megtörténtének időpontjában, magyar nyelven állítja ki.

A bizonylati rend tartalmazza továbbá

- a bizonylati elvet és fegyelmet, ami azt jelenti, hogy minden gazdasági műveletről, eseményről bizonylatot kell kiállítani.
- a bizonylat fogalmát, alaki és tartalmi kellékeit és csoportosítását
- a szigorú számadású nyomtatványokat
- a bizonylatok kiállítását, helyesbítését, feldolgozását, ellenőrzését, tárolását és őrzését.

A számviteli bizonylatokat 10 évig kell megőrizni.

4. Az eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzata

A számviteli törvény előírása szerint az év végi záráshoz olyan leltárt kell összeállítani, amely tételesen, ellenőrizhető módon tartalmazza a gazdálkodó szervezetnek a mérleg fordulónapján meglévő eszközeit és forrásait mennyiségben és értékben.

Tárgyi eszközök és beruházások leltározása

Amennyiben a vállalkozás a számviteli alapelveknek megfelelő egyedi nyilvántartást vezet mennyiségben és értékben is, úgy nem kötelező évenként leltározni a tárgyi eszközöket. A tárgyi eszközöket nettó értéken, a beruházásokat a tárgyi eszköz beszerzési és előállítás költségein kell a leltárba felvenni.

Követelések leltározása

A számviteli törvény a követelésekkel kapcsolatban olyan leltár készítését írja elő, a mérleg és beszámoló összeállításához, amely tételesen, ellenőrizhető módon tartalmazza azokat értékben. A leltárban a követeléseket a mérleg szerinti csoportosításban kell kimutatni. A leltárba csak az adós által elismert követelés vehető fel. Ha az adós nem ismeri el a követelés összegét, vagy azt csak részben ismeri el, az el nem ismert összeget még peresítés esetén sem lehet a mérlegbe beállítani.

Értékpapírok leltározása

Az értékpapírok leltározása esetében a számviteli törvény hangsúlyozottan megköveteli az analitikus nyilvántartásokkal történő egyeztetést. A leltárban az értékpapírokat könyv szerinti értéken kell szerepeltetni.

Pénzeszközök leltározása

A pénzeszközök leltározását minden évben december 31-ével, a leltár elkészítését megelőzően egyeztetéssel kell elvégezni. A mérleg fordulónapján a pénztárban lévő készpénz összegét a pénztárkönyvvel egyezően kell felvenni.

A bankbetétek értékét a mérleg fordulónapján a pénzügyintézeteknél elhelyezett betétek bankkivonattal egyező értékében kell a leltárba beállítani. A bankbetétek leltározása az egyes bankszámlákat vezető bankok által küldött kivonat alapján, egyeztetéssel történik.

Aktív időbeli elhatárolások leltározása

Aktív időbeli elhatárolásként az eredményt pontosító gazdasági eseményeket számolja el a vállalkozás. Az aktív időbeli elhatárolások között mutatja ki azokat a gazdasági eseményeket, amelyek a tárgyévi eredményt növelik.

Saját tőke leltározása

A jegyzett tőke mérlegbe beállítandó, fordulónapi értékének egyeztetése a társasági szerződésből, annak módosításából történik. A jegyzett tőke változásait rögzítő iratok cégbírószági bejegyzésre kerülnek.

Az eredménytartalék leltárba vételekor, amennyiben a vállalkozás saját tevékenységének eredménye, úgy a kimutatott összeg nagyságára nézve az előző évi mérlegadatokat nyújtanak kellő információt.

A mérleg szerinti eredmény nagyságát ugyancsak befolyásolja a ténylegesen elért eredményen túl a taggyűlés döntése arra vonatkozóan, hogy a nyereségből mekkora összeget szánnak osztalékra.

Kötelezettségek leltározása

A számviteli törvény értelmében a mérlegbe csak olyan kötelezettség állítható be, amelyet a vállalkozás magára nézve kötelezően elismert, mert a teljesítés megtörtént.

Hosszú lejáratú kötelezettségeken belül a beruházási, fejlesztési és egyéb hitelek, kölcsönök mérlegtételeinél a hitelt nyújtó bankok december 31-i bankkivonatai, a kölcsönök esetében a kölcsönszerződés a leltár alapidokumentuma.

Rövid lejáratú kötelezettségeknél a kötelezettségek áruszállításból, szolgáltatásból címen kimutatott mérlegtételek leltára az analitikus kimutatásokkal való egyeztetés után fogadható el. A rövid lejáratú hitelek, kölcsönök leltározásánál a bankkivonatokkal, a kölcsönszerződésekkel való összehasonlításra van szükség.

Passzív időbeli elhatárolások leltározása

A passzív időbeli elhatárolások számlára is csak év végén könyvel a vállalkozás. A mérleg fordulónapja, 12. hó 31-e előtt befolyt olyan tételeket, melyek csak a következő időszak árbevételét képezik. Olyan költségeket, melyek kiadásként a következő időszakban jelentkeznek. Mérleg fordulónapja és a mérlegkészítés időpontja között ismertté vált, előző időszakra vonatkozó kártérítés, bírság, késedelmi kamat összegeket. Előző időszakra vonatkozóan jóváhagyott, de ki nem fizetett prémiumokat, jutalmakat, azok járulékait.

A leltározási bizonylatok megőrzési ideje 10 év.

5. Az eszközök és a források selejtezési szabályzata

Az eszközöket általában akkor helyes selejtezni, ha azokat a szabályos módon feleslegesnek nyilvánították, de az értékesítési kísérlet nem járt eredménnyel, ha azok rendeltetésszerű használatra alkalmatlanná váltak, vagyis kimerítik a selejt fogalmát, ha a tárgyi eszközök rendeltetésszerű használat során elhasználódtak, káresemény során váltak selejtté.

Célszerű a selejtezést évente egyszer megtenni.

3.2. Beszámolási kötelezettség

A társaság által választott beszámoló formája: Egyszerűsített éves beszámoló.

„Egyszerűsített éves beszámolót készíthet a kettős könyvvitelt vezető vállalkozó, ha két egymás után követő évben, a mérleg fordulónapján a következő 3, nagyságot jelző mutatóérték közül kettő nem haladja meg az alábbi határértéket:

- *a mérlegfőösszeg az 500 millió forintot,*
- *az éves nettó árbevétel az 1 milliárd forintot,*
- *a tárgyévben átlagosan foglalkoztatottak száma az 50 főt. „*

(Sztanó, A számvitel alapjai, 2006)

A társaság könyveit magyar nyelven, forintban vezeti, és beszámolóját könyvvizsgálattal támasztja alá.

Az egyszerűsített éves beszámoló mérlegből, eredménykimutatásból és kiegészítő mellékletből áll. Üzleti jelentést nem kell készíteni.

- Az egyszerűsített éves beszámoló mérlege „A” változatban készül, az ún. mérlegszerű elrendezéssel. A mérlegkészítés időpontja az üzleti év mérleg fordulónapját követő év március 31. napja.
- Az egyszerűsített éves beszámoló eredmény kimutatása összköltség eljárással szintén „A” változatban készül.

Kiegészítő melléklet

- Az általános részben be kell mutatni a vállalkozást, a piaci pozícióját, számvitel politikáját, a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetét.
- A specifikus részben ismertetni kell a mérleghez és eredmény kimutatáshoz kapcsolódó kiegészítéseket.
- *„A tájékoztató résznek tartalmaznia kell minden olyan adatot, amely a megbízható, valós kép kialakításához szükséges, de nem szerepel a kiegészítő melléklet általános és specifikus részében.”*

(Sztanó, A számvitel alapjai, 2006)

- A vállalkozásnak nincs Cash-flow-ja.

Éves zárlat a mérleg fordulónapjával, valamint a mérleg fordulónapja és a mérlegkészítés időpontja közötti – a beszámolási időszakot érintő – gazdasági események minősítése, számbavétele.

Nem kötelező a könyvvizsgálat, ha a vállalkozás éves nettó árbevétele az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában nem haladta meg a 100 millió forintot, és az átlagosan foglalkoztatottak száma nem volt több 50 főnél. (Sztv. 2000/C 155.§)

2012-ben változott a törvény, az átlagos éves nettó árbevétel határértéke 200 millió forintra emelkedett. E rendelkezést a 2013. évben induló üzleti évről készített beszámolókra kell alkalmazni. A vállalkozásnak mindhárom évben kötelező volt a könyvvizsgálat.

A könyvvizsgáló Független Könyvvizsgálói Jelentést ad ki, amit szintén közzé kell tenni.

A letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének a társaság elektronikus úton tesz eleget. Az egyszerűsített éves beszámolót az elektronikus űrlappal együtt a kormányzati portál útján megküldi a céginformációs szolgálatnak.

(Számviteli Törvény), (Nagy Gábor, 2013) (Vasi Aszfalt-Gép, Számviteli Politika)

4. MÉRLEG ELEMZÉSE

4.1. A mérleg átfogó elemzése

„A vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetére, az abban bekövetkezett változásokra vonatkozó átfogó elemzés a mérleg adataira épül.” (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Ez történhet vertikális elemzéssel, amely azt jelenti, hogy csak az eszköz vagy csak a forrás oldal adatai alapján számolunk.

És horizontális elemzéssel, ami az eszköz – és forrásoldalról is felhasznál adatokat. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Főiskolai tanulmányaim során német üzleti idegen nyelvből is tanultam a mérlegelemzésről.

„Ziel der Bilanzanalyse ist, einen genauen und richtigen Überblick über die gegenwärtige Lage und über die Chancen für die Zukunft eines Unternehmens zu bekommen. Eine Bilanzanalyse kann nach verschiedenen Gesichtspunkten gegliedert, kategorisiert werden:

- *wer führt die Analyse durch*
- *ob sie verglichen wird*
- *was wird analysiert. „*

„Vagyis a mérlegelemzés célja, egy pontos és helyes áttekintést kapni a jelenlegi helyzetről és a vállalkozás jövőbeni lehetőségeiről.

Egy mérlegelemzést különböző szempontok szerint tudunk tagolni, kategorizálni:

- ki végzi az elemzést
- az összehasonlítás miatt
- mit elemzünk.” (Csányi Eszter, 2011)

4.1.1. Eszköz- és forrásállomány összetételének elemzése

„A mérleg nagyvonalú elemzéséhez alkalmas módszer lehet az egyes mérleg sorok, eszköz- és forráscsoportok tárgyevi és előző évi megoszlási viszonyszámainak számszerűsítése és az így meghatározott, azonos módon számított viszonyszámok időbeli összehasonlítására.” (Bíró Tibor, Amit a mérleg mutat 2010., 2010)

A Vasi Aszfalt Gép Kft. eszközeinek mérlegfőösszeghez viszonyított arányát a következő táblázat mutatja:

AZ ESZKÖZÖK MEGOSZLÁSA						
MEGNEVEZÉS	2011		2012		2013	
	e Ft	%	e Ft	%	e Ft	%
Befektetett eszközök	207.559	56,73	182.532	58,01	168.138	54,9
Immateriális javak	0	0	0	0	0	0
Tárgyi eszközök	207.559	56,73	182.532	58,01	168.138	54,9
Befektetett pénzügyi eszközök	0	0	0	0	0	0
Forgó eszközök	110.095	30,1	90.071	28,62	137.964	45,05
Készletek	0	0	0	0	0	0
Követelések	81.501	22,28	60.207	19,13	101.108	33,02
Értékpapírok	16.305	4,46	16.305	5,18	5.000	1,63
Pénzeszközök	12.289	3,36	13.559	4,31	31.856	10,4
Aktív időbeli elhatárolások	48.194	13,17	42.065	13,3	138	0,05
ESZKÖZÖK	365.848	100	314.668	100	306.240	100

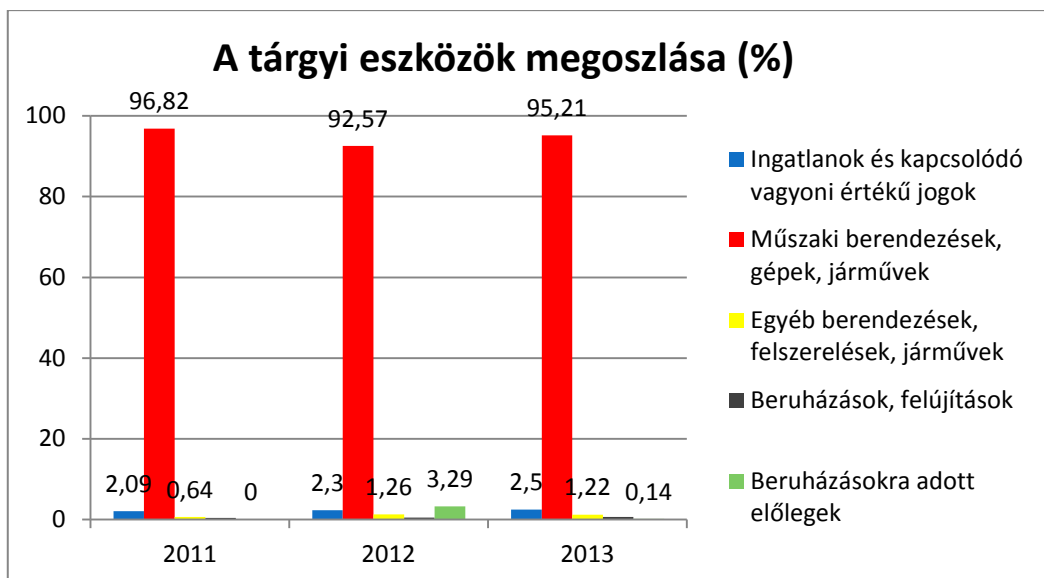
2. táblázat

Az eszközök megoszlása (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

A 2. számú táblázatból jól látszik, hogy az eszköz oldalon kisebb - nagyobb változások mutatkoztak évről-évre.

Az eszközökön belül továbbra is 50% feletti a befektetett eszközök aránya és ezzel együtt a tárgyi eszközök aránya is. Mivel a Kft-nek nincsenek immateriális javai és befektetett pénzügyi eszközei, ezért a befektetett eszközök összege megegyezik a tárgyi eszközök értékével.

Tehát a „Befektetett-tárgyi eszközök” összege 2011-ről 2013-ra 39.421 e Ft-tal, azaz 1,83%-kal csökkent. Ezt a csökkenést a tárgyi eszközökön belül kell keresni.

1. diagram
A tárgyi eszközök megoszlása (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

A diagram jól mutatja, hogy a műszaki berendezések tárgyi eszközökön belüli aránya a legnagyobb, mindegyik évben 90% felett volt. Ez azzal magyarázható, hogy a vállalkozás a tevékenysége folytatásához szükséges gépparkot folyamatosan bővítette. Az értéke viszont csökkent, mert a terv szerinti értékcsökkenés leírás évről-évre elszámolásra került.

Az ingatlanoknál nem történt számottevő változás, viszont a beruházásoknál és az arra adott előlegnél annál inkább. A beruházások összege az első két évben ugyanakkora, 2013-ra azonban 206 e Ft-tal nő, mely érték egy folyamatban lévő kerítés építés költségét tartalmazza.

Az előlegek viszont csökkennek 3,15%-kal vagyis 5.762 e Ft-tal, mert megvalósult a beruházás és a végszámlában el lett számolva az előleggel.

Egyéb berendezések, felszerelések, járművek értéke 2011-ről 2012-re nőtt, számítástechnikai eszközök kerültek beszerzésre.

TÁRGYI ESZKÖZÖKKEL KAPCSOLATOS MUTATÓK (%)			
	2011	2012	2013
Tárgyi eszközök használhatósági foka	64,78	53,65	45,11
Tárgyi eszközök megújítási mértéke	30,66	4,09	8,65

3. táblázat

A tárgyi eszközökkel kapcsolatos mutatók (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

Tárgyi eszközök használhatósági foka megmutatja, hogy a vállalkozásban használt eszközök mennyire vannak előregedve. Az érték minél kisebb, annál jobb. A vállalkozás esetében a mutató csökkent, mivel folyamatosan fejlesztik a gépparkot, a gépek nem tekinthetők öregnek. Átlagban 4-5 évesek.

Tárgyi eszközök megújítási fokának minél magasabb az értéke, annál jobb, hiszen azt mutatja meg, hogy a vállalkozás az elhasználódott eszközeit egyre inkább újakra cseréli ki. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

2011-ben volt a legmagasabb a mutató, majdnem 31%, 2012-re 27%-kal csökkent, de 2013-ban sem nőtt jelentősen az értéke.

A forgóeszközök összege és aránya mindegyik évben a befektetett eszközöké alatt maradt. 2012-ben csökkent, majd 2013-ra 45,05%-ra ugrott.

Készlete egyáltalán nincs a vállalkozásnak, mivel a vásárolt anyagokat – aszfalt, beton, kavics stb. – azonnal bedolgozza, felhasználja.

A követelések több mint felét a vevőkövetelések teszik ki, kivéve 2012-ben, ahol az egyéb követeléseknek volt nagyobb az aránya.

A 2. számú táblázatból jól látszik, hogy 2013-ban volt a legkiemelkedőbb az értéke 101.108 e Ft, mert a vevők és az egyéb követelések értéke is itt volt a legnagyobb. A 2013. december 31-én fennálló vevőkövetelés ellenértéke csak 2014. évben folyik be és a rövid lejáratú kölcsön összege jelentősen emelkedett.

Hogy még áttekinthetőbb képet kapjunk az követelésekről – azon belül is a vevőkövetelésekről – további mutatókat számoltam.

VEVŐKKEL KAPCSOLATOS MUTATÓK			
	2011	2012	2013
Vevők forgási sebessége napokban	50,81	45,37	74,67
Vevők forgási sebessége fordulatokban	6,14	7,16	4,25

4. táblázat
Vevőkkel kapcsolatos mutatók (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

Vevők forgási sebessége napokban mutató minél kisebb, annál jobb, hiszen akkor kevesebbet kell várni, hogy a partner kiegyenlítse tartozását.

Vevők forgási sebessége fordulatokban mutató megmutatja, hogy a vevőállomány hányszor fordult meg a vállalkozás nettó árbevételében. Akkor jó, ha ezt minél többször megteszi. (Éva, 2011)

A vevők forgási sebessége napokban mutató a legkisebb értéket – 45 napot - 2012-ben veszi fel, ami abból adódik, hogy itt volt a vevők és a nettó árbevétel összege a legkisebb. A vállalkozás a partnerek felé 30 napos fizetési határidővel számlázza le az elvégzett munkákat. De az ágazatra jellemzően, itt is megfigyelhető a határidőn túli fizetés. Ha a fizetési fegyelem javulna, akkor a vállalkozás is előbb jutna a pénzéhez.

Ezzel ellentétben a vevők forgási sebessége fordulatokban mutatónak 2012-ben volt a legnagyobb az értéke, mert itt volt a legkisebb a vevők és a nettó árbevétel összege. A forgási idő fordulatokban 2011-ről 2013-ra 1,89 fordulattal csökkent, ami a forgási idő 23,86 napos növekedését okozta. Tehát a partnerek elég későn fizettek.

Az értékpapírok forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokból állnak, aminek összege az első két évben nem változott. 2013-ra viszont 3,55%-kal csökkent.

Ez annak köszönhető, hogy visszaváltotta az értékpapírt.

A pénzeszközök állománya folyamatosan nőtt, ezen belül a bankbetétek aránya mindhárom évben 50% felett volt, ami azt jelenti, hogy a bankszámláján jelentős pénzforgalmat bonyolított le.

Az aktív időbeli elhatárolások értéke 2011-ről 2013-ra 48.194 e Ft-ról 138 e Ft-ra csökkent, mert egy 2011-ben kezdődő beruházás időközben megvalósult.

Most pedig nézzük meg a mérleg forrásoldalát! A Vasi Aszfalt Gép Kft. forrásainak mérlegfőösszeghez viszonyított aránya a következőképp alakult:

A FORRÁSOK MEGOSZLÁSA						
MEGNEVEZÉS	2011		2012		2013	
	e Ft	%	e Ft	%	e Ft	%
Saját tőke	153.298	41,9	157.052	49,91	152.766	49,88
Jegyzett tőke	3000	0,82	3000	0,95	3000	0,98
Jegyzett, de be nem fizetett tőke	0	0	0	0	0	0
Tőketartalék	0	0	0	0	0	0
Eredménytartalék	136.866	37,41	150.297	47,76	149.766	48,9
Lekötött tartalék	0	0	0	0	0	0
Értékelési tartalék	0	0	0	0	0	0
Mérleg szerinti eredmény	13.432	3,6	3.755	1,19	0	0
Céltartalékok	0	0	0	0	0	0
Kötelezettségek	174.943	47,82	109.931	34,94	93.047	30,38
Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	0	0	0
Hosszú lejáratú kötelezettségek	43.404	11,86	18.215	5,9	5.489	1,9
Rövid lejáratú kötelezettségek	131.539	35,96	91.716	29,15	87.557	28,59
Passzív időbeli elhatárolások	37.607	10,28	47.685	15,15	60.427	19,74
FORRÁSOK	365.848	100	314.668	100	306.240	100

5. táblázat

A források megoszlása (saját készítés a beszámoló adatai alapján)

A saját tőke aránya mindegyik évben majdnem elérte az 50%-ot. Ezen belül viszont csak 3 mérlegsorral tudunk számolni: a jegyzett tőkével, az eredménytartalékkal és a mérleg szerinti eredménnyel. Ez utóbbi évről-évre csökkent, míg 2013-ban 0 Ft lett, mivel a taggyűlés megszavazta a tárgyévi adózott eredményből az osztalék kifizetését. A jegyzett tőke összege minden évben 3.000 e Ft, így itt változás nem volt. Az eredménytartalék terén már annál inkább. Ez annak köszönhető, hogy az eredménytartalék a mérleg szerinti eredménnyel változik, tehát minden évben az előző évi mérleg szerinti eredménnyel nő az összege.

Céltartalékkal nem rendelkezik a vállalkozás.

A kötelezettségek folyamatosan csökkentek 2011-ről 2013-ra 81.896 e Ft-tal, azaz 17,44%-kal. A kötelezettségeken belül a rövid és hosszú lejáratú kötelezettségek aránya követte a mérlegcsoport változását.

A hosszú lejáratú kötelezettségek a lízingdíjak éven túli összegét tartalmazzák.

Összege csökkent, mivel a futamidő rövidült, ezért kevesebb lett a lízingkötelezettség.

A rövid lejáratú kötelezettségek is csökkentek, mert csökkent a szállítókkal szembeni kötelezettség és a jóváhagyott osztalék összege is átutalásra került. A szállítók aránya minden évben 50% felett volt.

Ugyanúgy ahogy a vevőknél, a szállítóknál is fontosnak tartottam további mutatók számolását, hogy bővebb képet kaphassunk a legnagyobb arányú csoportról, a rövid lejáratú kötelezettségeken belül.

SZÁLLÍTÓKKAL KAPCSOLATOS MUTATÓK			
	2011	2012	2013
Szállítók forgási ideje napokban	82,29	155,33	94,12
Szállítók forgási ideje fordulatokban	4,12	2,24	3,27

6. táblázat

A szállítókkal kapcsolatos mutatók (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

Szállítók forgási ideje napokban mutató megmutatja, hogy hány nap alatt tudja kifizetni a vállalkozás a tartozásait.

Szállítók forgási ideje fordulatokban mutató megmutatja, hogy a szállító állomány hányszor fordult meg az anyag jellegű ráfordításokban. A cég számára az a kedvező, ha minél később elégíti ki a kötelezettségeit. (Éva, 2011)

Mindkét mutató 2012-re a felére változott. Az első mutató kétszeresére nőtt, a második mutató pedig a felére csökkent. A változás az anyagjellegű ráfordítások és a szállítóállomány változásának tudható be.

A passzív időbeli elhatárolások aránya és összege is nőtt mindhárom évben. A halasztott bevételek között a pályázat útján nyert támogatás összegének visszairása található a terv szerinti értékcsökkenési leírás arányában.

4.1.2. Vagyoni helyzet átfogó elemzése mutatószámokkal

Ez az elemzés történhet eszközszerkezeti mutatók (lásd 4.1.1. fejezet) vagy tőkeszerkezeti mutatók számolásával. Ebben a fejezetben az utóbbiról lesz szó, amihez a forrásoldal adatait használtam fel.

TŐKESZERKEZETI MUTATÓK (%)			
	2011	2012	2013
Jegyzett tőke arányos mérleg szerinti eredmény	447,7	125,17	0
Saját tőke arányos mérleg szerinti eredmény	8,76	2,39	0
Tőkeellátottság	41,9	49,91	49,88
Tőkefeszültség	114,12	70	60,91

7. táblázat
Tőkeszerkezeti mutatók (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

A tőkearányos mérleg szerinti eredményt kétféleképpen határozhatjuk meg. Az első mutató a saját tőke arányos mérleg szerinti eredmény, melyben a mérleg szerinti eredményt a saját tőkéhez, míg a jegyzett tőke arányos mérleg szerinti eredménynél a jegyzett tőkéhez hasonlítjuk. Sajnos ezek a mutatók 2012-re több mint felére csökkentek és 2013-ban 0 az értékük. Ez nem jelent jót, mivel a mutató azt mutatja meg, hogy mennyi a saját forrásból megvalósuló vagyongyarapodás. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

A tőkeellátottság a saját tőke arányát mutatja a forráson belül. Ez arra utal, hogy a tulajdonosok mennyi saját forrással látják el a vállalkozást. A mutató akkor kedvező, ha az értéke eléri a 70%-ot illetve a saját forrás aránya a nagyobb. A vállalkozás tőkeellátottság mutatója egyik évben sem érte el ezt az értéket, mert a vállalkozásnak a saját tőkével szemben túl sok a kötelezettsége – főként a szállítókkal szemben. A mutató értéke javulni fog a lízingdíjak csökkenésével. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Tőkefeszültség mutatója megmutatja az idegen tőke arányát. Az a legjobb, ha a mutató minél alacsonyabb, hiszen minél kevesebb az idegen tőke, annál kevésbé vagyunk eladósodva, illetve annál életképebb a vállalkozás. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

A vállalkozás esetében ez a mutató csökkent, ami pozitívan értékelhető.

4.1.3. Vagyonfedezettség

A befektetett eszközök fedezettsége megmutatja a tartós források és a tartósan lekötött eszközök egymáshoz mért viszonyát.

Kétféleképpen számolható ki, az „A”variációban a befektetett eszközöket osztjuk a saját tőke összegével. Az a legjobb, ha a mutató nem csökken 100% alá, mert így a befektetett eszközöket fedezi a saját tőke.

A „B” variációban a saját tőkéhez hozzáadjuk a hosszú lejáratú kötelezettségeket és ezek összegét osztjuk a befektetett eszközökkel. Itt jó, ha 100% felett van a mutató értéke, különben fel kell használni a rövid lejáratú kötelezettségekből is.

(Bíró Tibor, Amit a mérleg mutat 2010., 2010)

VAGYONFEDEZETTSÉGI MUTATÓK (%)			
	2011	2012	2013
Befektetett eszközök fedezete _A	73,86	86,04	90,86
Befektetett eszközök fedezete _B	94,77	96,02	94,12

8. táblázat

Vagyonfedezettségi mutatók (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

A vállalkozás esetében egyik mutató sem haladja meg az elvárt 100%-ot, mert a saját tőkével szemben jelentős a tárgyi eszköz beszerzés, valamint magas a vevőkövetelések értéke. Ez azt jelenti, hogy idegen forrásokat kell igénybe vennie: hiteleket és kölcsönöket.

„A” esetben nő a mutató értéke, mert a befektetett eszközök értéke és a jegyzett tőke értéke egyre jobban megközelítik egymást.

„B” esetben már majdnem eléri a 100%-ot, ám ez nem elég. Az érték átlagban 95% körül alakul mindhárom évben még úgy is, hogy a kötelezettségek majdnem a felére csökkennek és a befektetett eszközök is csökkennek.

A jövőre nézve a tárgyi eszközök értéke a hasznos élettartam végének közeledtével csökkenteni fogja a befektetett eszközök értékét, és ha a vevők rendezik a fennálló tartozásukat, akkor a forgóeszköz értéke is csökkenni fog, ezáltal a mutató is javuló tendenciát fog mutatni.

4.2. Pénzügyi helyzet átfogó elemzése

A pénzügyi elemzés célja a vállalkozás pénzügyi pozíciójának és likviditásának bemutatása. A sikeres gazdálkodás elengedhetetlen célja a kiegyensúlyozott pénzügyi helyzet és a jó fizetőképesség. A pénzügyi helyzet elemzése különösen fontos a hitelezőknek és a vállalatvezetésnek egyaránt. (Mónika, 2012)

„A vállalkozás pénzügyi helyzetét és annak alakulását többnyire horizontális mutatószámokkal, valamint a likviditási mérleg segítségével értékelhetjük.

A pénzügyi helyzet mutatószámokkal történő elemzése vonatkozhat:

- hosszabb távra, értékelve az adósságállományra vonatkozó mutatók alakulását
- és rövid távra vizsgálva a likviditási mutatók nagyságát és változását.,,

(Kresalek Péter B. T., 2012)

7. kép Bankszolgáltatások kisvállalkozóknak (Iparkamara)

4.2.1. Adósságállományra vonatkozó mutatók

Mielőtt az elemzésre rátérnénk, nézzük meg mit is jelent valójában az adósságállomány kifejezés:

„Az adósságállomány általában az egy évet meghaladó hosszú lejáratú tartozások értékét jelenti.” (Kresalek Péter B. T., 2012)

ADÓSSÁGÁLLOMÁNYRA VONATKOZÓ MUTATÓK (%)			
	2011	2012	2013
Adósságállomány aránya	22,07	10,39	3,67
Saját tőke aránya	77,93	89,61	96,53
Adósságállomány fedezettsége	353,19	862,21	2778,57
Nettó eladósodottság foka	60,95	31,66	- 5,28
Adósságszolgálati fedezet mutatója	151,26	267,37	1294,21

9. táblázat

Az adósságállományra vonatkozó mutatók (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

Adósságállomány aránya mutató megmutatja az adósságállomány és az összes tartós forrás viszonyát. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

A 9. számú táblázatból jól látható, hogy a mutató értéke évről-évre egyre csökkent. Ez annak köszönhető, hogy a vállalkozás hosszú lejáratú kötelezettségei is csökkentek. Mivel tudjuk, hogy a hosszú lejáratú kötelezettségek között a lízingek szerepelnek, ez jó a vállalkozásnak, mert csökkent a visszafizetendő összeg.

A saját tőke aránya mutató is a tartós források szerkezetét vizsgálja, csak itt éven túli kötelezettségek helyett a saját tőkéhez viszonyít. Mivel ez a mutató az előzőnek komplementere, így ha 100%-ból kivonjuk az adósságállomány arányát, ugyanazt az eredményt kapjuk. És az előzővel ellentétben ezek az értékek nőttek.

A saját tőke és az adósságállomány viszonyát érzékeltethetjük az adósságállomány fedezettsége mutatóval. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

A vállalkozás esetében a taglalt években 350%, 860% majd 2013-ra 2780%, ez azt jelenti, hogy a saját tőke sokszorososan fedezi a kötelezettségek összegét.

Nettó eladósodottság foka megmutatja, hogy a kintlévőségekkel csökkentett kötelezettségeket milyen mértékben fedezi a saját forrás. Minél alacsonyabb a mutató annál jobb, a vállalat esetében csökkent és a harmadik évben mínusz lett. (Számvitelegg.hu)

„A vállalkozás adósságállománya alakulásának értékelésekor lényeges szempont lehet, hogy a vállalkozás tudja-e biztosítani a következő gazdasági évben esedékes adósságszolgálat fedezetét. Ehhez a mérleg adatain kívül az eredménykimutatás egyes adataira is szükség van., (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

A vállalkozás I. osztályú adósnak számít, hiszen a mutató értéke mindhárom évben 140% felett volt.

Egy 2014 márciusában kelt cikk arról ad tájékoztatást, hogy csökkenőben van a vállalkozások eladósodottsága.

„A Növekedési Hitelprogram, és az egyre alacsonyabbá váló kamatok ellenére csökkent a hazai vállalatok hitelállománya 2013 negyedik negyedében. A legnagyobb visszaesés a rövid lejáratú hitelek esetében figyelhető meg. Mérséklődött év végére a vállalatihitel-állomány a Nemzeti Bank nemrégiben megjelent statisztikái alapján. 2013 utolsó negyedében mintegy 181 milliárd forinttal csökkent a vállalkozásokhoz kihelyezett kölcsönök összege, ami legmarkánsabban a rövid futamidejű hiteleknél jelentkezett.”

(Vállalkozók Hitele)

4.2.2. Rövidtávú likviditás

Likviditás = fizetőképesség.

„A pénz – a tulajdonképpeni likviditás – döntően a vállalatok folyó működése, a forgóeszközök körforgása révén képződik. Ebből következően a vállalatok likviditási helyzete, illetve likviditási kockázata szorosan összefügg az általuk követett forgótőke politikával, amely a forgóeszközökre vonatkozó befektetési és finanszírozási döntéseket egyaránt magába foglalja.

A likviditási kockázat annak a kockázata, hogy az esedékes kötelezettségek telejésítéshez szükséges pénzeszközök hiánya miatt a vállalatnak kedvezőtlen feltételek mellett kell az eszközeit értékesítenie, illetve pótlólagos forrásokat szereznie.” (Illés Ivánné, A vállalkozásfinanszírozás alapjai, 2013)

LIKVIDITÁSI MUTATÓK			
	2011	2012	2013
Likviditási ráta	0,84	0,98	1,58
Likviditási gyorsráta	0,84	0,98	1,58
Pénzeszköz likviditás	0,09	0,15	0,36
Hitelfedezettség (%)	61,96	65,65	115,48
Nettó forgótőke (e Ft)	- 21.444	- 1.645	50.406

10. táblázat

Likviditási mutatók (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

A legtöbbször alkalmazott mutató a likviditási ráta, amely a forgóeszközök értékét viszonyítja a rövid lejáratú kötelezettségekhez. A mutató megmutatja, hogy a forgóeszközök értéke hányszorosa az éven belül esedékes kötelezettségeknek. Elvárható értéke 1,5-1,8 között van. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Az első két évben a forgóeszközök nem haladták meg a kötelezettségek összegét, ezért a mutató is csökkent és jóval a minimum érték alatt maradt, ezzel veszélyeztetve a fizetőképességet. Viszont harmadik évben 1,5 fölé emelkedett, ami annak köszönhető, hogy nőtt a követelések és pénzeszközök értéke.

A likviditási gyorsráta számítása esetén a forgóeszközökből kivonjuk a készletek értékét, mert ezek kevésbé likvidek. Mivel a vállalkozásnak nincsenek készletei, ezért ez az érték megegyezik a likviditási ráta értékével. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Pénzeszköz likviditás, melyben a pénzeszközök állnak szemben a rövid lejáratú kötelezettségekkel. Elvárt értéke 2. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Ugyanúgy, mint az előző két mutató esetében, itt sem érte el az első két évben a kívánt értéket a mutató, viszont harmadik évre jócskán meghaladta. Ennek oka, hogy a rövid lejáratú kötelezettségek összege évről-évre csökkent, míg a pénzeszközöké nőtt.

A hitelfedezettség mutatójából megtudhatjuk, hogy a vállalkozás követeléseit milyen mértékben fedezik a rövid lejáratú kötelezettségeket. Valójában a 100% feletti érték lenne igazán optimális, de tulajdonképpen már az 50%-tól is elfogadható.

(Oszlács, 2005)

A mutató értéke az első két évben 50% a harmadik évben 100% felett volt, tehát a követelések fedezik a rövid lejáratú kötelezettségeket.

„A nettó forgótőke a forgóeszközök azon része, melyet tartós forrással finanszíroznak.”

(Bíró Tibor, Amit a mérleg mutat 2010., 2010)

Az érték évről-évre nő, egészen a – 21.444 e Ft-ról a + 50.406 e Ft-ig, ez 28.962 e Ft-os növekedést eredményezett. Az első két évben a rövid lejáratú kötelezettségek meghaladták a forgóeszközök összegét, ezért a mutató értéke negatív előjelű lett.

A jövőben ezeknek a mutatóknak az értéke javulni fog, mert a vállalkozás pénzügyi lízing kötelezettsége a futamidő előrehaladtával a csökken.

2012 végén még arról szóltak a hírek, hogy kritikus állapotban van a kis- és középvállalkozások likviditása.

„A kkv-k felé történő vevői számlák teljesítésének határideje immár egy éve folyamatosan növekszik – derül ki a hazai kkv vezetők körében végzett reprezentatív K&H kkv bizalmi index felmérésből. A vevők körében a jelenlegi átlagos fizetési határidő 34 nap, szemben a válság előtti időszakban jellemző 28-30 nappal, miközben a következő egy évre vonatkozó várt fizetési határidő is jelentősen megugrott, 30-ról 38 napra. A vállalkozások több mint fele továbbra is 30-60 napos vevői fizetési határidőre számíthat.[...]”

„A fizetési határidők hosszabbodása a szállítói sor végén álló vállalkozásoknál jelentősen emelheti a likviditási költségeket, ami a kiélezett helyzetben gazdálkodó cégeknél kritikus tényezővé válhat. Emellett lehetnek olyan cégek, akik a vevői fizetési határidő növekedését nem képesek továbbhárítani, számukra szintén fokozottan kedvezőtlenek ezek a tendenciák” – hangsúlyozta ki Németh László, a K&H kkv marketing főosztály vezetője.[...]”

(HVG.hu)

2013 márciusában pedig javulás volt látható.

„Rég nem látott szintre mérséklődött a vevői számlák jelenlegi és várt átlagos teljesítési ideje, miközben a szállítói számlák kifizetésének határideje is valamelyest csökkent. Ezzel a vevői és szállítói számlák teljesítése közötti finanszírozandó időtáv jelentősen lecsökkent, ami kedvezően hat a vállalkozások likviditására – derül ki a K&H kkv bizalmi index kutatás legfrissebb adataiból. [...]”

A vevők jelenleg átlagosan 28 napos fizetési határidővel szembesítik a vállalkozásokat, ami 4 nappal kevesebb az előző negyedévhez képest. [...]”

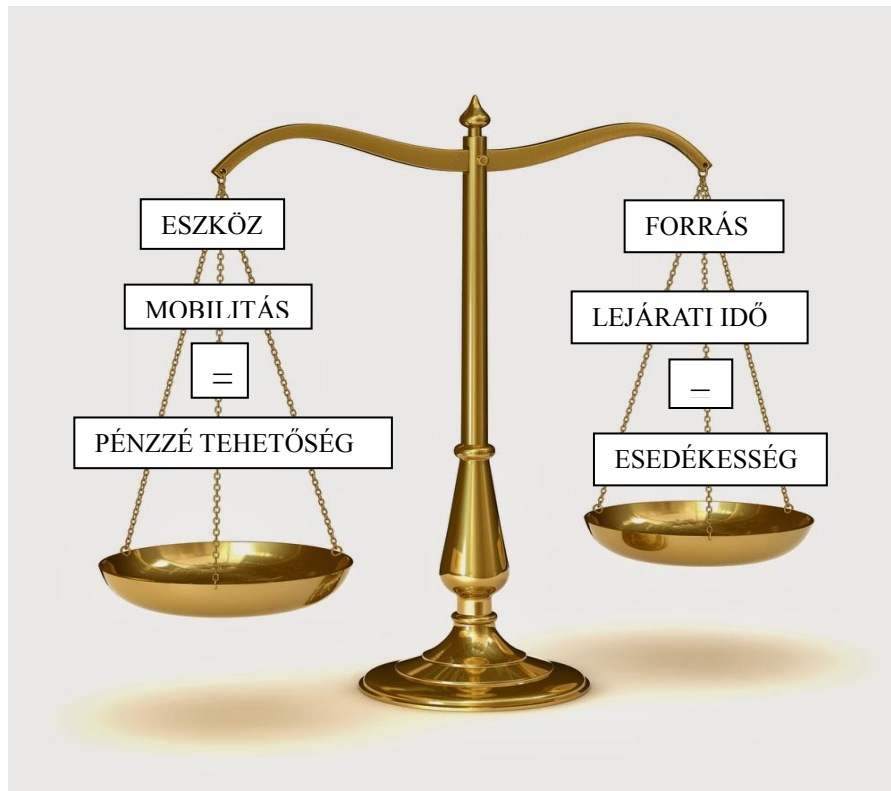
A vevői számlák teljesítésének jelenlegi gyakorlatával párhuzamosan a következő egy évre vonatkozó várakozások is nagymértékben javultak. Az egy év múlva várt fizetési határidő 33-ról 29-ra napra esett vissza [...] – mondta Németh László.

Ezzel párhuzamosan a szállítói számlák teljesítésének átlagos határideje 22-ről 21 napra csökkent, amit a várakozások szerint a következő egy évben is tartani tudnak a cégek.

„Ezzel a vevői és szállítói kifizetések közötti finanszírozási időtáv mindössze 7 napra csökkent a korábban tartósan jellemző 8-10 napról. Ez azért meghatározó, mert a fizetési határidők lerövidülése és a csökkenő finanszírozási időtáv így kevésbé terheli a cégek likviditását” – tette hozzá a szakember. [...]”

(adó/online)

4.2.3. Pénzügyi helyzet elemzése likviditási mérleg alapján

8. kép
Likviditási mérleg szemléltetése (saját készítés)
Kép forrása: (Google)

A likviditás fogalmát az előző pontban már ismertettem. Most következzenek más fontos fogalmak ahhoz, hogy megértsük a likviditási mérleget.

- mobilitás = pénzzé tehetőség
- likviditási többlet = eszköz többlet
- likviditási hiány = eszközhiány

A likviditási mérleg a beszámoló mérlegének átalakításával állítható össze, a mérlegfőösszegeknek meg kell egyezniük. De egyes tételek megállapításához például a főkönyvből vagy analitikából kell adatot venni.

Olyan sorrendet kell kialakítani, hogy az egyes eszköz- és forráscsoportok egymással összehasonlíthatóak legyenek. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

LIVIDITÁSI MÉRLEG ESZKÖZ OLDAL (e Ft)			
	2011	2012	2013
I. Likvid eszközök	28.594	29.864	36.856
- pénzeszközök	12.289	13.559	31.856
- látra szóló értékpapírok	16.305	16.305	5.000
II. Mobil eszközök	129.695	102.272	101.246
- vevők	42.143	29.485	57.918
- váltókövetelések	0	0	0
- egyéb követelések	39.358	30.722	43.190
- készletek	0	0	0
- aktív időbeli elhatárolások	48.194	42.065	138
III. Mobilizálható eszközök	0	0	0
- 1 éven túli követelések	0	0	0
- 1 éven túli készletek	0	0	0
IV. Immobil eszközök	207.559	182.532	168.138
- befektetett eszközök	207.559	182.532	168.138
ÖSSZESEN	365.848	314.668	306.240

11. táblázat

A likviditási mérleg eszköz oldala (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

LIKVIDITÁSI MÉRLEG FORRÁS OLDAL (e Ft)			
	2011	2012	2013
I. Azonnal esedékes kötelezettségek	25.001	25.001	38.837
- azonnali szállítók	0	0	0
- egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	25.001	25.001	38.837
II. Rövid határidőn belül esedékes kötelezettségek	144.145	114.400	109.148
- szállítók			
- rövid lejáratú hitelek	85.053	66.715	48.721
- vevőtől kapott előlegek	21.485	0	0
- céltartalékok	0	0	0
- passzív időbeli elhatárolások	0	0	0
	37.607	47.685	60427
III. Éven túl esedékes kötelezettségek	43.404	18.215	5.489
- hosszú lejáratú kötelezettségek	43.404	18.215	5.489
- hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0
IV. Vissza nem fizetendő források	153.298	157.052	152.766
- saját tőke	153.298	157.052	152.766
ÖSSZESEN	365.848	314.668	306.240

12. táblázat

A likviditási mérleg forrás oldala (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

A likviditási mérleg elemzésénél három fokozat eszköz oldalát hasonlítjuk össze a forrás oldallal. Az összehasonlításból kiderül, hogy likviditási hiány vagy esetleg többlete van a vállalkozásnak. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Először a 2011-2012 évek összehasonlítása következik:

I. fokozat az azonnali fizetőképességre utal.

Eszköz oldal: 28.594 e Ft > Forrás oldal: 25.001 e Ft
Likviditási többlet 3.593 e Ft

Eszköz oldal: 29.864 e Ft > Forrás oldal: 25.001 e Ft
Likviditási többlet 4.863 e Ft

Ha a mindkét évben külön-külön kivonjuk egymásból az eszközöket és a forrásokat megkapjuk, hogy a többlet nő vagy csökken. Ebben az esetben likviditási többletnövekedés van.

I-II. fokozat, amit kumulálva számítunk és a rövid távú fizetőképességre utal.

Eszköz oldal: 158.289 e Ft < Forrás oldal: 169.146 e Ft
Likviditási hiány 10.857 e Ft

Eszköz oldal: 132.136 e Ft < Forrás oldal: 139.401 e Ft
Likviditási hiány 7.265 e Ft

Likviditási hiány csökkenése van.

I-III. fokozat, amit szintén kumulálva számítunk és a hosszú távú fizetőképességre utal.

Eszköz oldal: 158.289 e Ft < Forrás oldal: 212.550 e Ft
Likviditási hiány 54.261 e Ft

Eszköz oldal: 132.136 e Ft < Forrás oldal: 157.616 e Ft
Likviditási hiány 25.480 e Ft

Ennél a fokozatnál a likviditási hiány több mint felére csökkent.

2012-2013-as évek összehasonlítása:

I. fokozat az azonnali fizetőképességre utal.

Eszköz oldal: 29.864 e Ft > Forrás oldal: 25.001 e Ft
Likviditási többlet

Eszköz oldal: 36.856 e Ft < Forrás oldal: 38.837 e Ft
Likviditási hiány

I-II. fokozat, amit kumulálva számítunk és a rövid távú fizetőképességre utal.

Eszköz oldal: 132.136 e Ft < Forrás oldal: 139.401 e Ft
Likviditási hiány 7.265 e Ft

Eszköz oldal: 138.102 e Ft < Forrás oldal: 147.985 e Ft
Likviditási hiány 9.883 e Ft

Likviditási hiány növekedése van.

I-III. fokozat, amit szintén kumulálva számítunk és a hosszú távú fizetőképességre utal.

Eszköz oldal: 132.136 e Ft < Forrás oldal: 157.616 e Ft
Likviditási hiány 25.480 e Ft

Eszköz oldal: 138.102 e Ft < Forrás oldal: 153.474 e Ft
Likviditási hiány 15.372 e Ft

Likviditási hiány csökkenése van.

5. EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE

5.1. A jövedelmezőségi helyzet elemzése

„Az eredményelemzés a kötelező értékelés részeként a gazdálkodó adott időszaki tevékenységének jövedelmezőségét vizsgálja. A kiegészítő mellékletben készített visszatekintő eredményelemzés különböző mutatószámokon keresztül értékeli a gazdálkodó eredményének, az eredmény összetevőinek a változását, illetve az eredmény különböző vagyónrészhez viszonyított arányát.” (Siklósi Ágnes, 2011)

„Mind az eredménykategóriák, mind a vetítési alapok a vállalkozás saját döntése alapján célszerűen választandók.

A jövedelmezőség számítása során figyelembe vehető eredménykategóriák a következők:

- értékesítés bruttó eredménye (fedezeti összeg)
- üzemi (üzleti) tevékenység eredménye ($N_{\text{ü}}$)
- szokásos vállalkozási eredmény (N_{szok})
- adózás előtti eredmény ($N_{\text{ad.előtti}}$)
- adózott eredmény (N_{ad})
- bruttó relációs (főpiaci) eredmény
- adózás és kamatfizetés előtti eredmény (EBIT)
- adózás kamatfizetés és értékcsökkenés előtti eredmény (EBITDA)
- adózott eredmény + fizetett kamatok (NOPLAT)

Az alkalmazható vetítési alapok pedig a következők:

- értékesítés nettó árbevétele ($\hat{A}_{\text{nettó}}$)
- értékesítés nettó árbevételeinek további bevételekkel növelt összege (vagyis árbevétel + egyéb bevétel, pénzügyi műveletek bevétele, rendkívüli bevétel)
- saját tőke összege
- lekötött eszközök nettó értéke
- készletek összege
- az összes eszközérték

- *béreköltség (B)*
- *személyi jellegű ráfordítások*
- *a vállalkozás átlagos állományi létszáma (L)*
- *a relációk (fő piacok) szerinti nettó árbevétel*
- *saját tőke és a kamatköteles idegen források összege.*”

(Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

5.1.1. Bruttó jövedelmezőség

Bruttó jövedelmezőséget a vállalkozás nem tud számolni, mivel összköltséges eredmény kimutatást készít, nem pedig forgalmi költségeset.

5.1.2. Árbevétel-arányos jövedelmezőség

Az árbevétel-arányos jövedelmezőség kiszámolásánál az eredménykimutatás következő főcsoportjaira van szükség: üzemi (üzleti) tevékenység eredménye, szokásos vállalkozási eredmény és adózás előtti eredmény. Ezekhez hozzárendelünk egy-egy vetítési alapot, ami a vállalkozás esetében az értékesítés nettó árbevétele, egyéb bevételek, pénzügyi műveletek bevétele és szokásos vállalkozási eredmény.

Ezeknél a mutatóknál ügyelni kell arra, hogy az eredménykategória és a vetítési alap összhangban legyen, hiszen az adózás előtti eredmény nem helyes, ha csak az értékesítés nettó árbevételét vesszük. Ha helyesen akarunk eljárni, akkor az egyéb bevételeket is hozzá kell venni. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Ezek a jövedelmezőségi mutatók megmutatják, hogy a főtevékenység bevételeinek hány százaléka marad meg az egyes eredménykategóriák szintjén.

(Siklósi Ágnes, 2011)

ÁRBEVÉTEL-ARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK (%)			
	2011	2012	2013
Árbevétel-arányos üzemi eredmény	8,9	2,14	11,19
Árbevétel-arányos szokásos vállalkozási eredmény	6,04	1,78	9,76
Árbevétel-arányos adózás előtti eredmény	7,8	1,78	9,63

13. táblázat

Az árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatók (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

Mindhárom mutatónál megfigyelhető, hogy a 2012-es évben a többihez képest jóval alacsonyabb volt az értéke, ugyanakkor ezt az évet leszámítva mindegyik mutatónak magas az értéke. Az okokra az egyes mutatók értelmezésekor térek ki. Viszont az is megfigyelhető hogy a mutatók csak alig térnek el egymástól a vizsgált években.

Az első mutató az árbevétel arányos üzemi eredmény. Jól látható, hogy a 2012-es évben 2,14%-ra csökkent a mutató értéke, ennek oka, hogy az üzemi (üzleti) eredmény nagyon alacsony, alig 5.000 e Ft, a többi évben azonban átlagban 30.000 e Ft volt.

Az árbevétel-arányos szokásos vállalkozási eredmény esetében, ugyanúgy a 2012-es év tűnik szembe. Mivel az üzemi eredmény csökkent (az előző mutatóból következik) és a pénzügyi műveletek eredménye mínusz volt, így a szokásos vállalkozási eredmény tovább csökkent, ebből adódóan a mutató értéke is csökkent.

Árbevétel-arányos adózás előtti eredmény mutatónál a 2012-es év nem változott, mivel nem volt rendkívüli eredmény.

5.1.3. Tőkearányos jövedelmezőség

TŐKEARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK (%)			
	2011	2012	2013
Tőkearányos adózott eredmény (ROE)	18,55	2,39	16,83
Befektetett tőke hozam (ROIC)	19,75	6,26	18,99

14. táblázat

Tőkearányos jövedelmezőségi mutatók (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

Ahogy az árbevétel-arányos jövedelmezőség esetén, itt is látható, hogy a 2012-es év kilóg a többi közül. Itt a legkevesebb a mutatók értéke. Ez egyértelműen jelzi, hogy a tőkegyarapodás és az osztalékfizetés ebben az időszakban korlátozott.

„A tőkearányos adózott eredmény (ROE- Return on Equity) a jövedelmezőség mérésének igen gyakran használt mutatója, mert

- a vállalkozás menedzsmentjének érdekeltségi rendszerével igen szoros kapcsolatban van,
- osztalékfizetési képességről, illetve a lehetséges maximális tőkegyarapodásról ad információkat,
- a nemzetközi gyakorlatban is számos alakommal használják vállalkozások összehasonlítására.”

(Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Elvárt értéke 20%, de a vállalkozás egyik évben sem érte el ezt az értéket. Ez azért van, mert csökkent az adózott eredmény és a saját tőke összege is.

A ROE mutatót fel lehet tényezőkre bontani.

TŐKEARÁNYOS ADÓZOTT EREDMÉNY A TÉNYEZŐKRE BONTÁS MÓDSZERÉVEL			
	$\frac{N_{ad}}{Saját\ tőke}$ (%)	$\frac{N_{ad}}{\dot{A}nettó}$ (%)	$\frac{\dot{A}nettó}{Saját\ tőke}$
2011	18,55	8,12	2,28
2012	2,39	1,78	1,34
2013	16,83	10,45	1,61

15. táblázat

Tőkearányos adózott eredmény tényezőkre bontása (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

ROE változása 2011-ről 2012-re: -16,16%, 2012-ről 2013-ra: +14,44%.

A változásra ható tényezők:

- fiktív profithányad: $8,12\% * 1,34 = 10,88\%$ és $1,78\% * 1,61 = 2,87\%$
- tőke forgási sebességének változása 2011-ben: - 7,67%, 2012-ben pedig 0,48%
- profithányad változása 2011-ben: -16,16%, 2012-ben: 14,44%

„A befektetett tőke alatt a saját tőke és a kamatköteles idegen források összegét értjük.”

(Bíró Tibor, Amit a mérleg mutat 2010., 2010)

2011-hez képest 2013-ban nem volt számottevő változás, viszont a 2012-es csökkenés az adózott eredmény és a fizetett kamat és kamatjellegű ráfordításainak csökkenése miatt következett be.

5.1.4. Élőmunka-arányos jövedelmezőség

Az élőmunka-arányos jövedelmezőségnél az eredményt viszonyíthatjuk az átlagos állományi létszámhoz vagy a bérekhez.

A vállalkozás esetében a foglalkoztatottak száma átlagosan 5,67 fő.

A mutatók azt fejezik ki, hogy egy fő illetve 100 Ft bérköltség milyen nagyságú eredményt hozott létre. (Cégvezetők)

A mutatók növekedése lenne kedvező a vállalkozás számára, azonban a mutatók csökkennek, ami 2012-ben volt a legjelentősebb.

ÉLŐMUNKA-ARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK			
	2011	2012	2013
1 főre jutó üzemi eredmény (e Ft)	7929,75	783,83	4231,86
Béerarányos üzemi jövedelmezőség (%)	2,73	0,32	1,54
Élőmunkaráfordítás-arányos jövedelmezőség (%)	1,94	0,24	1,18

16. táblázat

Élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

Az egy főre jutó üzemi eredményt az eredmény és a létszám hányadosaként kapjuk meg. 2012-ben a csökkenés oka szorosan összefügg az üzemi eredmény csökkenésével. 2013-ban pedig a létszám növekedése miatt volt alacsony a mutató értéke.

Bérráányos üzemi jövedelmezőség megmutatja, hogy az üzemi (üzleti) tevékenység eredményére mekkora bérköltség jut.

Az üzemi eredmény csak 2012-ben csökkent le, de akkor drasztikusan, ezzel szemben a bérköltség mindhárom évben nőtt.

Élőmunkaráfordítás-arányos jövedelmezőséget kétféle képlet alapján lehet kiszámolni. Azonban a vállalkozás esetében, mivel nem forgalmi költséges eredménykimutatást készít, csak az üzemi eredményt és a személyi jellegű ráfordításokat tartalmazót használhatjuk. Itt is ugyanaz a helyzet, mint az előző mutatónál. Mivel az üzemi eredmény csökkent a személyi jellegű ráfordítások pedig nőttek, így a végeredmény összességében sajnos csökkent.

5.1.5. Eszközarányos jövedelmezőség

„Az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók alapvetően azt fejezik ki, hogy a tevékenység végzése érdekében lekötött egyes eszközcsoportok milyen mértékben járultak hozzá a vállalkozási jövedelem képződéséhez.” (Cégvezetők)

ESZKÖZARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK (%)			
	2011	2012	2013
Immateriális javakra és tárgyi eszközökre jutó üzemi eredmény	15,28	2,58	17,62
Befektetett eszközökre jutó adózás előtti eredmény	13,76	2,22	15,3
Eszközökre jutó adózás előtti eredmény (ROA)	7,81	1,29	7,14
Eszközmegtérülési mutató (ROI)	7,78	1,19	7,14

17. táblázat
Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók (saját készítés a beszámoló adatai alapján)

A táblázatból jól látszik, hogy a 2012-es év mélypont volt a vállalkozás tevékenységében. A mutatók egy hetedére csökkentek 2011-hez képest, majd 2013-ra megint jelentősen nőttek.

Immateriális javakra és tárgyi eszközökre jutó üzemi eredmény és a befektetett eszközökre jutó adózás előtti eredmény mutatója – leszámítva a 2012-es évet – nőtt 2-2%-kal, mert csökkent a befektetett eszközök és ezen belül a tárgyi eszközök értéke valamint csökkent az üzemi eredmény is.

Eszközökre jutó adózás előtti eredmény (ROA: Return on Assets) mutatója megmutatja, hogy a vállalat teljes eszközállománya milyen hozamot biztosított, illetve mekkora megtérülési ráta mellett működtették a céget. Minél magasabb a mutató értéke, annál nagyobb hozamot ért el a társaság. (Econom)

2011-ben és 2013-ban is 7% felett volt, de csökkent a mutató, mert kis mértékben csökkent az adózás előtti eredménye és az összes eszköz értéke is.

Eszközmegtérülési mutatót (ROI: Return on Investment) az adózott eredmény és az összes eszköz hányadosaként kapjuk meg. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Csökkent, akárcsak az előző mutató, sőt értékük 2013-ban majdnem megegyezett, mert nem volt olyan nagy az adófizetési kötelezettsége a vállalkozásnak.

5.2. Gazdasági hatékonyság elemzése

A hatékonyság fogalma nem volt ismeretlen számomra. Találkoztam már vele közgazdaságtan órán a középiskolában. Ott azt tanultam róla, hogy két fajtája van: a technológiai és a gazdasági hatékonyság.

Technológiailag hatékony az az eljárás, amelyiknél az egyik termelési tényezőtől sincs kapacitás kihasználatlanság és gazdaságilag hatékony az a termelési eljárás, amely technológiailag is hatékony, költségminimalizáló és kibocsátás minimalizáló.

„A gazdasági hatékonyságot úgy állapítjuk meg hogy adott feladat elvégzéséhez meghatározzuk a legkisebb költségű eljárást vagy fordítva: adott összköltség mellett keressük a legnagyobb termelési eredményt.” (Kopányi Mihály, 1997)

Gazdasági hatékonyság fogalma a komplex elemzésben: gazdasági hatékonyságon a gazdasági erőforrások felhasználásának együttes eredményességét értjük.

(Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

„A termelőtevékenységet végző vállalkozás esetében a hozamokat az értékesítés nettó árbevétele általánosan használható kategóriája mellett elsősorban a különböző termelésiérték-mutatók jelentik.”

(Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Ezek a következők:

- bruttó termelési érték
- anyagmentes termelési érték
- nettó termelési érték
- hozzáadott érték

AZ ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÁRBEVÉTELÉNEK KISZÁMÍTÁSA (E FT)			
	2011	2012	2013
Belföldi értékesítés nettó árbevétele	350.216	210.996	246.010
Exportértékesítés nettó árbevétele	0	0	0
Értékesítés nettó árbevétele	350.216	210.996	246.010

18. táblázat
Értékesítés nettó árbevételének kiszámítása (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

Értékesítés nettó árbevétele 2011 után több mint másfélszeresére esett vissza, ami abból adódott, hogy egyre kevesebb megrendelést kapott a vállalkozás. 2013-ra ugyan nőtt az árbevétel, de messze sem éri el a 2011-es évet. Exportbevétele nincs.

A BRUTTÓ TERMELÉSI ÉRTÉK KISZÁMÍTÁSA (E FT)			
	2011	2012	2013
Értékesítés nettó árbevétele	350.216	210.996	246.010
- Eladott áruk beszerzési értéke	0	0	0
- Eladott közvetített szolgáltatások értéke	0	0	25.223
+/- Saját előállítású eszközök aktivált értéke	- 5933	0	0
+/- Saját teljesítményű készletek aktivált értéke	4460	0	0
Bruttó termelési érték	344.729	210.996	220.787

19. táblázat
Bruttó termelési érték kiszámítása (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

A bruttó termelési érték a vállalkozás teljes hozamértékét jelenti. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Az értékesítés nettó árbevételével együtt változik még úgy is, hogy első évben volt aktivált saját teljesítmények értéke -5.487 e Ft, illetve 2013-ban eladott közvetített szolgáltatása.

Egyik évben sem haladja meg az árbevétel nagyságát a mutató, leszámítva 2012-t, mikor az értékük megegyezett. 2011/2012-ben 38,78%-kal csökkent, 2012/2013-ban 4,64%-kal nőtt az értéke.

AZ ANYAGMENTES TERMELÉSI ÉRTÉK KISZÁMÍTÁSA (E FT)			
	2011	2012	2013
Bruttó termelési érték	344.729	210.996	220.787
- anyagköltség	106.556	89.770	108.717
- igénybevett szolgáltatás	148.939	56.622	21.941
Anyagmentes termelési érték	89.234	64.604	90.129

20. táblázat

Anyagmentes termelési érték kiszámítása (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

A vállalkozás esetében a magas anyagköltségnek és igénybe vett szolgáltatásnak köszönhetően az első két évben harmadára, a harmadik évben felére csökken. Viszont a 2012-es év csökkenését leszámítva, a másik két évben növekedés alakult ki.

Az tekinthető kedvezőnek, ha az anyagmentes termelési érték jobban nő, mint a bruttó termelési érték. 2011/2012-ben 27,6%-kal csökkent, míg 2012/2013-ban 39,51%-kal nőtt. Így az anyagmentes termelési érték növekedése jelentősebb volt, ami pozitívan értékelhető.

A NETTÓ TERMELÉSI ÉRTÉK KISZÁMÍTÁSA (E FT)			
	2011	2012	2013
Anyagmentes termelési érték	89.234	64.604	90.129
- értékcsökkenési leírás	37.223	44.947	45.325
Nettó termelési érték	52.011	19.657	44.804

21. táblázat

Nettó termelési érték kiszámítása (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

„A nettó termelési érték a vállalkozásnak a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulását méri. A hatékonyságvizsgálatnak és a munkatermelékenység elemzésének egyik legfontosabb mutatója, miután a vállalkozás által létrehozott új értéket számszerűsíti.”
(Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

A mutató a 2011-es évben volt a legnagyobb és 2012-ben a legkisebb, több mint felére csökkent az előző évhez képest. 2013-ra azonban több mint kétszeresére nőtt. Az értékcsökkenések mindhárom évben nőttek.

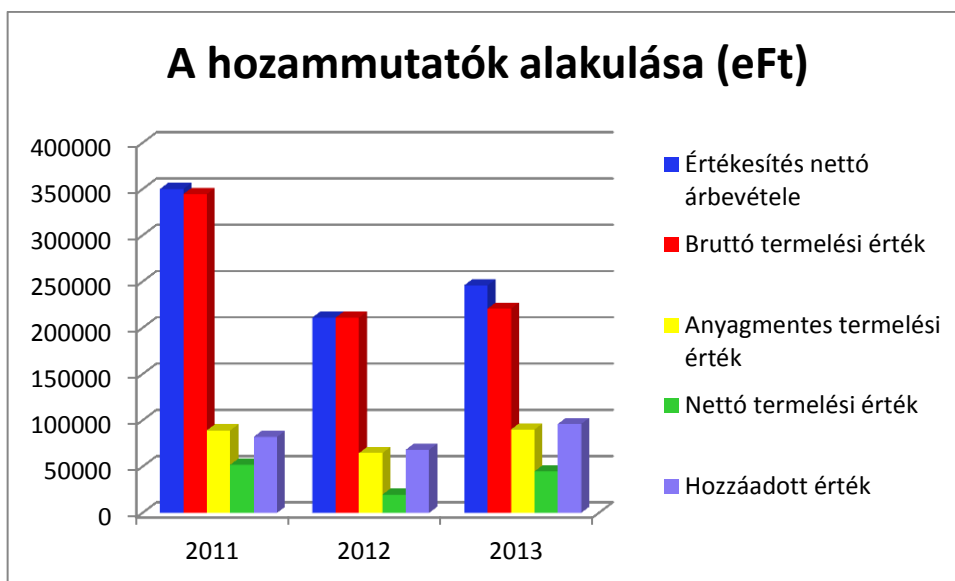
A HOZZÁADOTT ÉRTÉK KISZÁMÍTÁSA (E FT)			
	2011	2012	2013
Személyi jellegű ráfordítások	16.369	19.271	25.092
+ Értékcsökkenési leírás	37.223	44.947	45.325
+ Adózás előtti eredmény	28.558	4.045	25.732
Hozzáadott érték	82.150	68.263	96.149

22. táblázat
Hozzáadott érték kiszámítása (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

A hozzáadott érték a GDP (bruttó hazai termék) vállalkozásszintű megfelelője.

(Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

A hozzáadott érték mutató a vizsgált három évben eltérő értékeket mutat, a személyi jellegű ráfordítások és az értékcsökkenési leírás összegének évről-évre történő emelkedése az adózás előtti eredmény csökkenése hatására.

2. diagram
A hozammutatók alakulása (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

5.2.1. Komplex hatékonyság

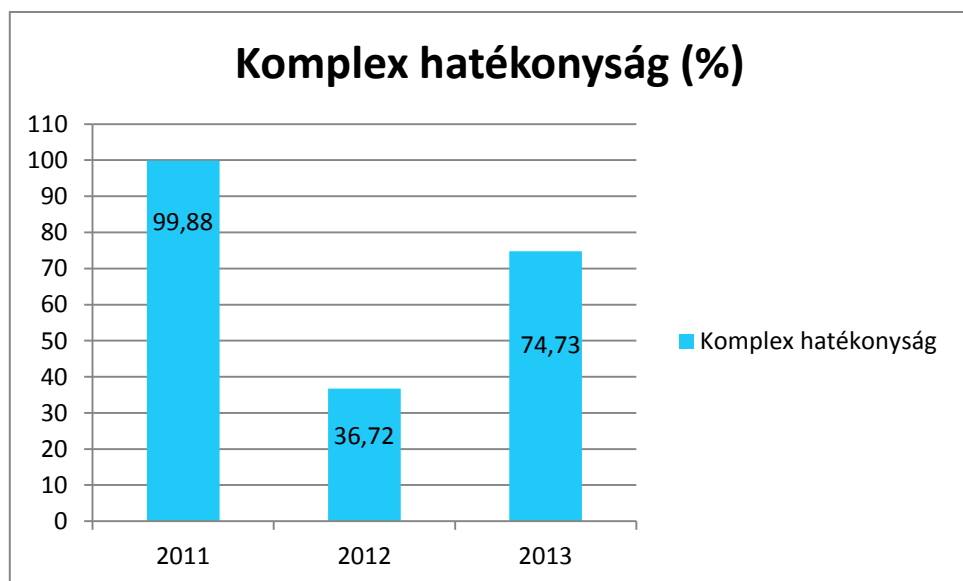
A mutató alkalmazásánál úgynevezett hozamnövekményt kell megállapítania a vállalkozásnak. Eszközök esetében 0,15-0,25 között, a bérköltség esetén 1,8-2 között kell lennie az értéknek. Én a 0,15 és 1,8-as értékekkel számoltam. (Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

A képletben még látható a nettó lekötött eszközérték. Ez bővebb magyarázatra szorul.

„A termelésben lekötött eszközök értékeként [...] általában a tárgyi eszközök nettó értéke és a készletértékek kronologikus átlagának összege szerepel, de a vállalkozás döntésétől függően az immateriális javak nettó értéke is figyelembe veendő.”

(Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

Én az immateriális javak + tárgyi eszközök + készletek összegét választottam.

3. diagram
Komplex hatékonyság (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

A mutató elvárható értéke a 100%. A vállalkozás 2011-ben nagyon közel járt az elvárt szinthez, azonban a további két évben jóval alatta maradt.

2011-ben magas volt a nettó termelési érték és a lekötött eszközérték is - azon belül a tárgyi eszközök összege, mivel immateriális javai és készlete nincs. 2012/2013-ban azonban a bérköltségen kívül mindegyik eleme csökkent.

5.2.2. Gazdasági hatékonyság

A parciális mutatók a hatékonyság részletesebb vizsgálatát teszik lehetővé.

PARCIÁLIS HATÉKONYSÁGI MUTATÓK			
	2011	2012	2013
1 főre jutó bruttó termelési érték (e Ft/fő)	86.182,25	35.166	31.541
1 Ft bérköltségre jutó nettó termelési érték (%)	4,47	1,35	2,45
1 Ft személyi jellegű ráfordításra jutó nettó termelési érték (%)	3,18	1,02	1,79
Eszközhatékonyság (%)	14,22	6,25	14,63
Tőkehatékonyság (%)	2,25	1,34	1,45

23. táblázat

Parciális hatékonysági mutatók (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

Élőmunka hatékonyság, más néven munkatermelékenységi mutató, melyben a létszámot viszonyítjuk a bruttó értékhez.

A 24. számú táblázatból látszik, hogy 2011 magasan kiugró év volt. Itt volt a legnagyobb a bruttó termelési érték és a legkisebb a létszám. Az ezt követő években a mutató értéke csökken annak ellenére, hogy az termelési érték és a létszám is nő. Ez utóbbi 2011-ről 2013-ra 3 fővel.

Bérhatékonyságnál a nettó termelési értéket viszonyítjuk a bérköltséghez vagy a személyi jellegű ráfordításokhoz. Az első esetben a mutató értéke 2011-ben volt a legnagyobb 4,47% ez annak köszönhető, hogy a nettó termelési érték ekkor volt a legnagyobb és a bérköltség a legkisebb. Mélypont 2012-ben volt. A másik mutató, ahol a személyi jellegű ráfordításhoz viszonyítunk alatta maradt az 1 Ft bérköltségre jutó termelési érték mutatója alatt. És csökkenő tendenciát mutat annak ellenére, hogy a foglalkoztatottak létszámának emelkedésével a bérköltség és a személyi jellegű ráfordítás is emelkedik.

„Az eszközhatékonysági mutatók a lekötött tárgyi és forgóeszközök révén előállított újérték-képződést fejezik ki hányados formában.”

(Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

2011-es és 2013-as években a változás csupán + 0,41%-os volt, pedig a nettó termelési és az eszközök értéke is csökkent.

Tőkehatékonyság azt fejezi ki, hogy az egységnyi lekötött tőke mekkora termelési értéket hozott létre. 2011-ről 2012-re 90,53%-kal csökkent a mutató értéke. A bruttó termelési érték jelentősen lecsökkent, viszont a saját tőke értéke nőtt az előző évhez képest. 2013-ra 10%-ot növekedett az értéke.

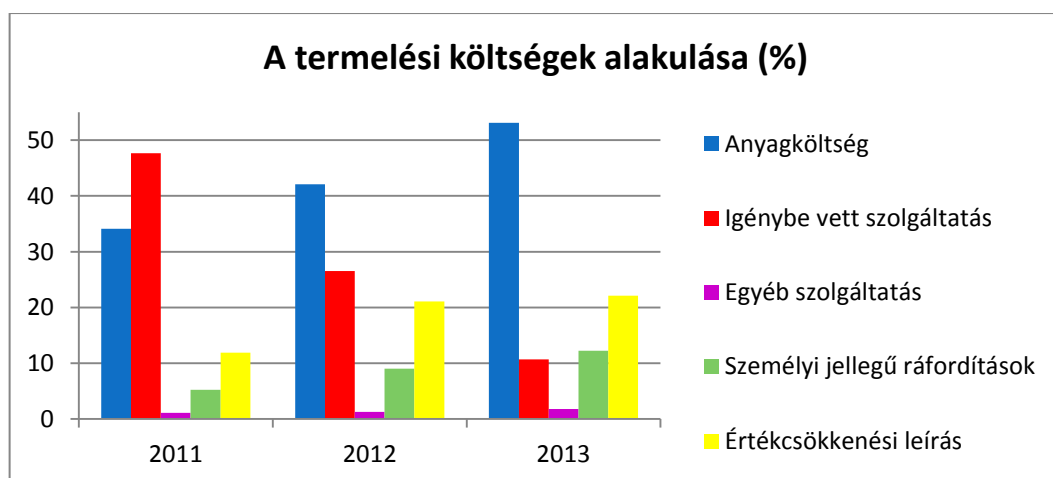
TERMELÉSI KÖLTSÉGEK ALAKULÁSA (e Ft)			
	2011	2012	2013
Anyagköltség	106.556	89.770	108.717
+ Igénybe vett szolgáltatás	148.939	56.622	21.941
+ Egyéb szolgáltatás	3.447	2.727	3.631
+ Személyi jellegű ráfordítások	16.369	19.271	25.092
+ Értékcsökkenési leírás	37.223	44.947	45.325
Termelési költség	312.534	213.327	204.706
Termelési költség szint (%)	90,66	101,1	92,72

24. táblázat
Termelési költségek alakulása (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

A termelési költség mutató azt jelzi, hogy a vállalkozás tevékenységének teljes hozamértéke mekkora ráfordítást igényelt. Termelési költség szint mutató akkor jó, ha nem éri el a 100%-ot és távolodik tőle.

(Kresalek Péter B. T., A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

A vállalkozás 2012-ben lépte csak túl a kedvező értéket, a többi évben 9% illetve 7%-kal alatta maradt. Az is jól látható, hogy 2011-ben a termelési költségek túlnyomó részét az igénybe vett szolgáltatások adják, 2012-2013-ban pedig az anyagköltség, azon belül is a vásárolt anyagok.

25. táblázat
A termelési költségek alakulása (saját készítés a beszámolók alapján)

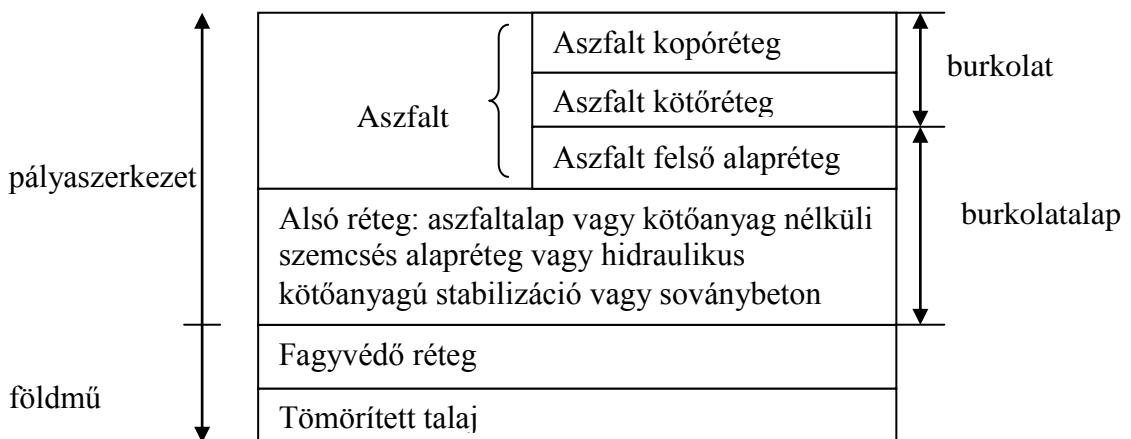
Szakedolgozatomban be szeretném mutatni, hogy a Kft. mennyi idő alatt tud kivitelezni egy régóta használt göröngyös, kátyús utat.

A példa bemutatására a 74. számú főutat választottam, amely Vasvárt köti össze Nagykanizsával és 75 km hosszú. Szélessége 7 méter.

9. kép 74. számú főút (Google)

Először nézzük meg az utak szerkezetét:

10. kép
Az utak szerkezete (Ambrus, 2012)

Tegyük fel, hogy az útalap hibátlan állapotban van és csak a burkolatot kell kicserélni. És egyúttal feltételezzük, hogy a 74. számú főút csak két sávból áll.

Mivel a forgalom nem állhat le azon az útszakaszon, ezért egyszerre csak fél útpályán tudnak dolgozni, vagyis 3,5 méter szélességben (II. eset), esetleg elterelik kis falvak felé a forgalmat (I. eset).

I. eset

Első lépésben fel kell marni a rossz útfelületet.

A Vasi Aszfalt- Gép Kft. 2009 első negyedében pályázatot nyújtott be az Új Magyarország Fejlesztési Terv Gazdaságfejlesztési Operatív Program keretében aszfaltmarógép beszerzésére.

A marónak 3 marófokozata van és maximálisan 30 centiméter mélyen képes marni 1,3 méter szélességben. Persze mivel feltételeztük, hogy csak a burkolat rossz, ezért a 3-8 centiméteres marást végzi. Számoljunk a kategória maximumával, a 8 centiméterrel.

A 75 kilométeres utat - úgy hogy 1 óra alatt 624 négyzetmétert tesz meg – 35 nap alatt marja fel.

Második lépésben jöhet az aszfaltozás.

A Vasi Aszfalt – Gép Kft.-nél két darab Finisher van használatban:

- Dynapac F5C járda Finisher: hidraulikusan szélesíthető 1,2 métertől 2,4 méterig, kiszélesítés szélesítő tagokkal 3,1 m-ig, él döngölővel, illetve vibró paddal felszerelt továbbá kis finisher.
- ABG 6820 Finisher: bedolgozási szélesség hidraulikusan 5 méterig, hidraulikusan kiszélesíthető 6,5 méterig, bogárhát állítás 4%, vápaállítás 2,5% továbbá nagy finisher.

Általában 5-8 centiméter vastagságú aszfalttal dolgoznak, ebben az esetben szintén a 8 centiméterrel számoljunk.

A kis finisher 3,1 méterig szélesíthető és 1 perc alatt 4 métert, tehát egy óra alatt 744 négyzetmétert halad előre. A 75 kilométert pedig 29,5 nap alatt aszfaltozza le.

A nagy finisher 6,5 méterig szélesíthető és 1 perc alatt ugyanúgy 4 métert halad, tehát egy óra alatt 1560 négyzetmétert tesz meg. A 75 kilométert 14 nap alatt, vagyis a kis finisher aszfaltozásához szükséges idő fele alatt teszi meg.

Harmadik lépés a hengerezés.

- Dynapac CC 232HF henger: 7,2 tonnás henger osztott paláttal, szélvágóval, széltömörítővel, aszfalt hőmérséklet mérővel.
- Bomag BW151AC 8,5 tonnás henger.

A hengerezés ideje sok mindentől függ. Például az aszfalt hőmérsékletétől és szerkezetétől, a terület nagyságától, az időjárástól.

II. eset

Mivel a forgalom nem állhat le azon az útszakaszon, ezért egyszerre csak fél útpályán tudnak dolgozni, vagyis 3,5 méter szélességben.

A maró a fél útpályát 17,5 nap alatt marja fel, vagyis az egészet 35 nap alatt.

A kisfinisher a fél útpályát 2 részletben tudná leaszfaltozni, tehát a 75 kilométert 26 nap alatt, az egész úttestet pedig 52 nap alatt.

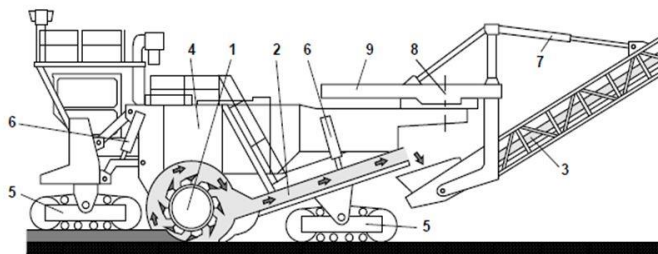
A nagyfinisher 3,5 méter szélességben dolgozna és 13 nap alatt készülne el, az egészszel pedig 26 nap alatt.

A hengerezésnél pedig az a legcélszerűbb, ha úgy haladnak, mint „téli hókotrók”, félig egymás nyomvonalában.

Aszfaltmarók

Aszfaltmarók feladata:

Aszfalt útpályák felbontása és a bontott anyag szállító járműre juttatása.

Önjáró aszfaltmaró berendezés

1. maróhenger, 2. kihordó szalag, 3. feladó szállítószalag, 4. motor + hajtómű, 5. lánctalpas haladómű, 6, 7. hidraulikus munkahengerek, 8. forgatómű, 9. ellensúly

11. kép Aszfaltmaró munka közben
forrás: (Google)

5.3. Az eredmény vizsgálata

„A vállalalkozási eredmény értékelése az anyagi érdekeltség rendszerében melyben megkülönböztetünk

- tulajdonosi
- vezetői
- dolgozói és
- kollektív vállalalkozási érdekeltséget.”

A tulajdonosnak érdeke rövid távon az osztalék kifizetése, hosszú távon minél több adózott eredmény visszaforgatása. Elvárás hogy a befektetett tőke hozama legyen nagyobb az elvárt hozamnál.

A vezetők érdekeltsége a tulajdonosi elvárásokat folyamatosan teljesítő vezetők a tulajdonosoktól magasabb alaplért, ezen felül prémiumot kapnak, ez a vagyonarányos adózott eredményhez igazodó mértékű kell, hogy legyen.

A dolgozók anyagi érdekeltségének egyik konkrét megjelenési formája a bér. Ez a vállalalkozás jövedelemtermelő képességétől függ.

A kollektív vállalalkozási érdekeltség a vállalalkozás fejlesztéséhez szükséges saját pénzjövedelem megszerzését igényli, ennek forrása a mérleg szerinti eredmény.”

(Kresalek Péter B. T., A vállalalkozások tevékenységének komplex elemzése, 2012)

AZ EREDMÉNYKATEGÓRIÁK ALAKULÁSA (e Ft)			
	2011	2012	2013
Üzemi (üzleti) eredmény	31.719	4.703	29.623
Pénzügyi műveletek eredménye	- 9.988	- 685	- 3.557
Szokásos vállalalkozási eredmény	21.731	4.045	26.066
Rendkívüli eredmény	6.827	0	- 334
Adózás előtti eredmény	28.558	4.045	25.732
Adózott eredmény	28.432	3.755	25.714
Mérleg szerinti eredmény	13.432	3.755	0

26. táblázat

Az eredménykategóriák alakulása (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

Az üzemi (üzleti) eredmény megmutatja, hogy a vállalkozás milyen mértékű eredményt ért el. (Sztanó, A számvitel alapjai, 2006)

A jól működő vállalkozásnál az üzemi eredmény teszi ki a vállalkozási eredmény legnagyobb hányadát, ez nincs másképp a Vasi Aszfalt – Gép Kft. esetében sem. Azonban 2012-ben mélypontra kerül, 2013-ban nő ugyan, de nem éri el a 2011-es üzemi eredmény nagyságát.

A pénzügyi műveletek eredménye a pénzügyi műveletek bevételeinek és ráfordításainak különbsége. Értéke megmutatja, hogy a vállalkozás mennyire volt sikeres a pénzügyi ügyletek lebonyolításában. (Sztanó, A számvitel alapjai, 2006)

2011-ről 2012-re 93,14%-kal nőtt majd 2013-ra újra lecsökkent. A növekedés annak volt köszönhető, hogy a pénzügyi műveletek ráfordításai csökkentek, ezen belül is az átváltáskori és értékeléskori árfolyamveszteség, és csökkent a fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások is. A pénzügyi műveletek bevételei is csökkentek, legjobban 2012-ről 2013-ra.

Szokásos vállalkozási eredmény az üzemi eredmény és a pénzügyi műveletek eredményének összegzésével számítható ki. (Sztanó, A számvitel alapjai, 2006)

Az üzleti eredménnyel együtt változott.

A rendkívüli eredményt a rendkívüli bevételek és ráfordítások összegeként kapjuk meg. (Sztanó, A számvitel alapjai, 2006)

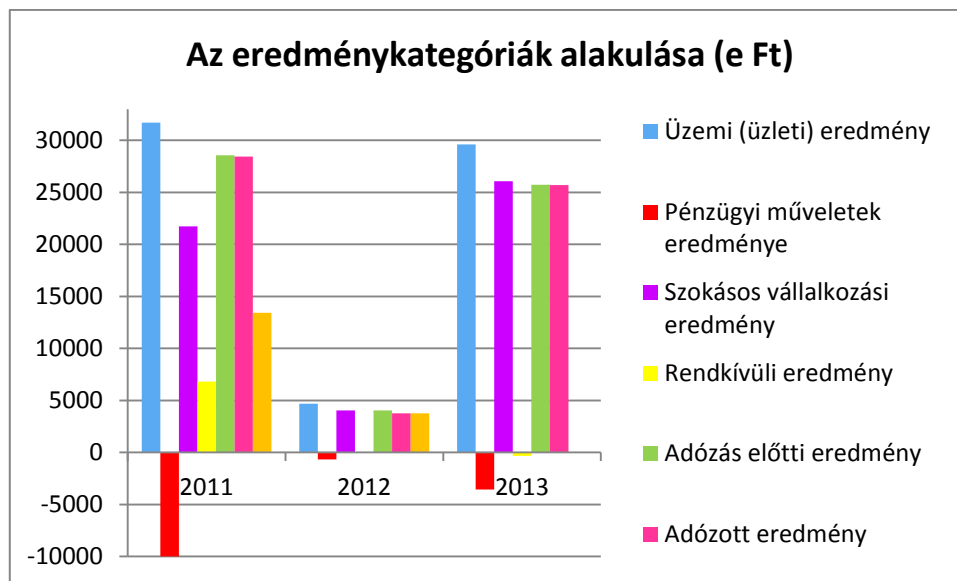
A táblázatból jól látható hogy értéke évről évre csökkent és 2013-ra már mínuszba ment, de ennek nincs hatása az adózás előtti eredményre. A rendkívüli bevételek a halasztott bevétel összegét tartalmazza. A visszafizetési kötelezettség nélkül, fejlesztési célra kapott támogatás összege a tárgyévben elszámolt terv szerinti értékcsökkenési leírás arányában kerül feloldásra. A vállalkozás a halasztott bevétel összegét az eredmény kimutatásába az egyéb bevételek között mutatja ki 2012-2013 évben. A rendkívüli ráfordítás 2013. évben a látvány-csapatsport támogatás összegét tartalmazza.

Adózás előtti eredmény a szokásos vállalkozási eredmény és a rendkívüli eredmény összege. Ebből az eredménykategóriából számítható az adófizetési kötelezettség levonása után az adózott eredmény. (Sztanó, A számvitel alapjai, 2006)

A vállalkozásnál az adófizetés kötelezettség átlagosan a három év alatt 145 e Ft.

Mérleg szerinti eredmény a vállalkozás tiszta eredménye megmutatja, hogy mennyi az adott évben az eredményből a saját tőkéhez való hozzájárulás. (Sztanó, A számvitel alapjai, 2006)

A vállalkozás mérleg szerinti eredménye folyamatosan csökkent, 2013. évben az értéke 0 Ft. A Kft. az adózott eredményéből osztalék kifizetését hagyta jóvá. 2011-ben 15.000 e Ft-ot és 2013-ban 25.714 e Ft-ot.

4. diagram

Az eredménykategóriák alakulása (saját készítés a beszámolók adatai alapján)

6. ÖSSZEFOGLALÁS

Szakedolgozatomban a Vasi Aszfalt – Gép Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét elemeztem 2011-től 2013-ig terjedő időszakra. Ismereteimet számvitel szakirányú tanulmányaim során sajátítottam el. Számításaim során a mérleg, eredménykimutatás, kiegészítő melléklet és a három év főkönyvi kivonat adatait használtam. Következtetéseimet ezekre, illetve a felhasznált szakirodalomra alapoztam.

A cég kiemelten útépitéssel foglalkozik. A mai rohanó világban egyre fontosabb lett, hogy az emberek minél gyorsabban eljussanak A-ból B-be. Ebben nagy szerepet játszik az infrastruktúra.

Fel kell hívnom a figyelmet rá, hogy a 2012-es év mélypont volt a vállalkozás számára, de a 2013-as gazdasági évben ismét emelkedtek a mutatók értékei.

Elsőként a mérleget, azon belül is a vagyoni helyzetet elemeztem eszköz- és forrásállomány összetételének vizsgálatával.

Mivel a társaság fő tevékenysége az útépités, ezért nem meglepő, hogy a tárgyi eszközök nagysága a legnagyobb az eszköz oldalon, sőt a befektetett eszközökön belül is. A forgóeszközök között jelentős a követelések értéke, azon belül is a vevőkövetelések. A vevők forgási sebessége napokban mutatónak elég magasak az értékei, 50- illetve 70 nap. A vállalkozás 30 napos fizetési határidővel állítja ki számláit, de az ágazatra jellemző a határidőn túli fizetés. Ha a fizetési fegyelem javulna, akkor a vállalkozás is előbb jutna a pénzéhez.

Forrás oldalon a kötelezettségek csökkenése a legszembetűnőbb, ami annak köszönhető, hogy a hosszú lejáratú kötelezettségek, vagyis a törlesztendő pénzügyi lízingek és kölcsönök összege csökkent.

A tőkeszerkezeti mutatók értékéből kiderül, hogy a vállalkozás saját forrásból nem tudja a vagyonát gyarapítani. A saját tőkével szemben túl sok a kötelezettsége – főként a szállítókkal szemben.

A vagyonfedezetségi mutatóknál a saját tőke nem nyújt elég fedezetet az eszközök állományára, mert jelentős a tárgyi eszköz beszerzés, valamint magas a vevőkövetelések értéke.

Elemeztem a vállalkozás pénzügyi helyzetét is adósságszolgálatra és rövid távú likviditásra vonatkozó mutatókkal.

Az adósságszolgálati mutatóknál látható, hogy a saját tőke sokszorosán fedezi a hosszú lejáratú kötelezettségeket. A vállalkozás I. osztályú adós, mert az adósságszolgálat fedezete mutató értéke mindhárom évben 140% felett volt.

A likviditási mutatók értékeléséből kiderül, hogy a vállalkozásnak likviditási gondjai vannak. A rövid lejáratú kötelezettségek egyik évben sem fedezik a forgóeszközöket.

A jövőben ezeknek a mutatóknak az értéke várhatóan javulni fog, mert a vállalkozás pénzügyi lízing kötelezettsége a futamidő előrehaladtával csökken.

Második lépésben a jövedelmezőséget vizsgáltam az eredménykimutatás adatai alapján. Az árbevétel arányos,- tőkearányos,- és élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók értéke 2011-ben és 2013-ban magasabb volt, mint 2012-ben.

Az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók is ugyanúgy alakultak, mint az előzőekben felsoroltak, azzal a különbséggel, hogy 2013-ban volt a legmagasabb az értékük.

Vizsgálataim kiterjedtek a hatékonyság vizsgálatára is. Először kiszámítottam az értékesítés nettó árbevételét, a bruttó -, anyagmentes - ,nettó termelési- és hozzáadott értéket, melyek a hatékonyság képleteinek meghatározó szereplői. A termelési mutatók 2011-ről 2012-re csökkentek, majd 2013-ra ismét emelkedtek.

A komplex hatékonysági mutató 2011-ben volt a legmagasabb, mert a nettó termelési érték és a lekötött eszközérték is ebben az évben volt legnagyobb.

A parciális hatékonysági mutatóknál az egy főre jutó bruttó termelési érték mutató folyamatosan csökkent, mert a létszám nőtt, a bruttó termelési érték pedig csökkent. A többi általam számított mutató – bér,- tőke-, eszközhatékonyság - 2012-ben volt a legalacsonyabb.

Egy példát is hoztam a hatékonyságra. A vállalkozás a 74. számú főutat szeretné felújítani, úgy, hogy csak a felső réteget kell lemarni, majd újraaszfaltozni és hengerezni. Ha maximális kapacitással számolunk - és a forgalmat egy másik útra terelik - a marással, aszfaltozással és hengerezéssel 63 nap alatt végezne. Mivel a forgalom nem állhat le azon az útszakaszon, egyszerre csak fél útpályán tudnak dolgozni, tehát kétszer annyi időbe telik a kivitelezés.

Harmadik lépésben az eredmény alakulását vizsgáltam.

2012-re az összes eredménykategória – üzemi (üzleti) eredmény, pénzügyi műveletek eredménye, szokásos vállalkozási eredmény, rendkívüli eredmény, adózás előtti eredmény, adózott eredmény és mérleg szerinti eredmény – hetedére, ötödére és harmadára esett vissza. 2013-ra azonban újra emelkedtek, igaz nem érték el a 2011-es értékeket.

A vállalkozás jövőbeni tervei között szerepel egy aszfaltkeverő üzem építése, amellyel új munkahelyeket kíván teremteni, és a működéshez szükséges gépparkot fejleszteni, bővíteni.

7. IRODALMI JEGYZÉK

Kisgyörgy, S. (2001). *Közlekedéstervezés - utak*. Budapest, Pest megye, Budapest: Műegyetemi kiadó.

Székely, A. (2011). *Menedzsment alapjai - Szervezeti formák 1*. Zalaegerszeg Budapesti Gazdasági Főiskola.

Vasi Aszfalt-Gép, K. Letöltés dátuma: 2014. október 8, forrás: <http://vasiaszfaltgep.hu/>

Vasi Aszfalt-Gép, K. (2013). Kiegészítő melléklet.

Sztanó, I. (2006). *A számvitel alapjai*. Perfekt.

Számviteli Törvény.

Nagy Gábor, M. S. (2013). Számviteli Politika.

Vasi Aszfalt-Gép, K. Számviteli Politika.

Kresalek Péter, B. T. (2012). *A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése*. Perfekt.

Csányi Eszter, K. P. (2011). *Német pénzügyi-számviteli és üzleti nyelvkönyv*. Akadémiai Kiadó.

Bíró Tibor, P. J. (2010). *Amit a mérleg mutat 2010*. Budapest: Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.

Éva, S. S. (2011). A Flextronics International Kft. vagyoni-, pénzügyi-, jövedelmezőségi helyzetének elemzése a beszámolók alapján.

Mónika, H. (2012). A Nagykanizsa Téglagyár Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének vizsgálata a beszámolók alapján.

Számvitelegg.hu. Letöltés dátuma: 2014. 12. 13., forrás: <http://szamvitelegg.hu/pont.hu/51/penzugyi-mutatozamok>

Vállalkozók Hitele. Letöltés dátuma: 2014. 11. 11., forrás: http://www.vallalkozokhitele.hu/cikkek/csokkenoben_a_vallalatok_eladosodottsaga.86.html

Illés Ivánné, G. L. (2013). *A vállalkozásfinanszírozás alapjai*. Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.

Oszlács, M. (2005). Letöltés dátuma: 2014. 12. 13., forrás: http://users.atw.hu/kervallgazd/19_0419marta.htm

HVG.hu. Letöltés dátuma: 2014. 11. 13., forrás: http://hvg.hu/kkv/20121127_Kritikus_allapotban_a_kkvk_likviditasa/

adó/online. Letöltés dátuma: 2014. 11. 13., forrás: <http://ado.hu/rovatok/cegvilag/javulhat-a-kkv-k-likviditasa>

Google. Letöltés dátuma: 2014.. 12. 13., forrás:
https://www.google.hu/search?q=likvidit%C3%A1si+m%C3%A9rleg&biw=1366&bih=653&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=4UOMVOalNsJyUtn7gqAK&ved=0CAYQ_AUoAQ#tbm=isch&q=+m%C3%A9rleg&facrc=_&imgdii=_&imgrc=X4rrHtqAL4dAkM%253A%3BlakQd8cfWU8ajM%3Bhttp%253A%252F%252F3.bp.bl

Siklósi Ágnes, V. A. (2011). *Pénzügyi számvitel II. - A beszámolókészítés*. Perfekt.

Cégvezetők, K. Letöltés dátuma: 2014.. 12. 15., forrás: <http://cegvezetokklubja.hu/1999/03/az-eves-beszamolo-adatainak-hasznositasa/>

Econom. Letöltés dátuma: 2004.. 12. 15., forrás: <http://www.econom.hu/roa-eszkozaranyosnyereseg/>

Kopányi Mihály, P. K. (1997). *Közgazdaságtan I. - Mikroökonómia*. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt

Google. Forrás:
<https://www.google.hu/maps/search/74+f%C5%91%C3%BA+t%C3%A9rk%C3%A9p/@46.8257075,16.6855223,9z>

Ambrus, K. (2012). *Pályaszerkezeti aszfaltrétegek igénybevételei*. Budapest.

Google. Letöltés dátuma: 2014.. 12. 13., forrás:
https://www.google.hu/search?q=aszfaltmar%C3%B3+mar%C3%A1s+k%C3%B6zben&biw=1366&bih=653&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=T2GMVKf0OMv6UpP5gLAG&ved=0CAYQ_AUoAQ#facrc=_&imgdii=_&imgrc=8RbBeTbKx6jADM%253A%3B5XtGDvU-yVeeHM%3Bhttp%253A%252F%252Fimages.slideplayer.h

Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara. Letöltés dátuma: 2014.. 12. 15., forrás:
<http://www.bkik.hu/1306-Rovid-osszefoglalo-a-2013-szeptember-25-en-Bankszolgalattasok-kisvallalkozoknak-temakorben-megtartott-Vallalkozoi-Forumrol>

ÁBRAJEGYZÉK

1. TÁBLÁZAT A TULAJDONOSI SZERKEZET (SAJÁT KÉSZÍTÉS)	4
1. KÉP A KFT. LOGÓJA A HONLAPRÓL.....	4
2. KÉP SZERVEZETI ÁBRA (SAJÁT KÉSZÍTÉS).....	5
3. KÉP ABG 6820 FINISHER A HONLAPRÓL.....	6
4. KÉP DYNAPAC CC 232HF HENGER A HONLAPRÓL	7
5. KÉP CATERPILLAR M316D GUMIKERES KOTRÓ A HONLAPRÓL	7
6. KÉP WIRTGEN W130F ASZFALTMARÓ A HONLAPRÓL	8
2. TÁBLÁZAT AZ ESZKÖZÖK MEGOSZLÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	21
1. DIAGRAM A TÁRGYI ESZKÖZÖK MEGOSZLÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	22
3. TÁBLÁZAT A TÁRGYI ESZKÖZÖKKEL KAPCSOLATOS MUTATÓK (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	23
4. TÁBLÁZAT VEVŐKKEL KAPCSOLATOS MUTATÓK (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	24
5. TÁBLÁZAT A FORRÁSOK MEGOSZLÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	25
6. TÁBLÁZAT A SZÁLLÍTÓKKAL KAPCSOLATOS MUTATÓK (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	26
7. TÁBLÁZAT TŐKESZERKEZETI MUTATÓK (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	27
8. TÁBLÁZAT VAGYONFEDEZETTSÉGI MUTATÓK (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	28
7. KÉP BANKSZOLGÁLTATÁSOK KISVÁLLALKOZÓKNAK (IPARKAMARA)	29
9. TÁBLÁZAT AZ ADÓSSÁGÁLLOMÁNYRA VONATKOZÓ MUTATÓK (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	30
10. TÁBLÁZAT LIKVIDITÁSI MUTATÓK (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	32
11. TÁBLÁZAT A LIKVIDITÁSI MÉRLEG ESZKÖZ OLDALA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	36
12. TÁBLÁZAT A LIKVIDITÁSI MÉRLEG FORRÁS OLDALA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	36
13. TÁBLÁZAT AZ ÁRBEVÉTEL-ARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	41
14. TÁBLÁZAT TŐKEARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK (SAJÁT KÉSZÍTÉS	

A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	42
15. TÁBLÁZAT TŐKEARÁNYOS ADÓZOTT EREDMÉNY TÉNYEZŐKRE BONTÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN)	42
16. TÁBLÁZAT ÉLŐMUNKA-ARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	43
17. TÁBLÁZAT ESZKÖZARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	44
18. TÁBLÁZAT ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÁRBEVÉTELÉNEK KISZÁMÍTÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	47
19. TÁBLÁZAT BRUTTÓ TERMELÉSI ÉRTÉK KISZÁMÍTÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	47
20. TÁBLÁZAT ANYAGMENTES TERMELÉSI ÉRTÉK KISZÁMÍTÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	48
21. TÁBLÁZAT NETTÓ TERMELÉSI ÉRTÉK KISZÁMÍTÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	48
22. TÁBLÁZAT HOZZÁADOTT ÉRTÉK KISZÁMÍTÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	49
2. DIAGRAM A HOZAMMUTATÓK ALAKULÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	49
3. DIAGRAM KOMPLEX HATÉKONYSÁG (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	50
23. TÁBLÁZAT PARCIÁLIS HATÉKONYSÁGI MUTATÓK (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	51
24. TÁBLÁZAT TERMELÉSI KÖLTSÉGEK ALAKULÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	52
25. TÁBLÁZAT A TERMELÉSI KÖLTSÉGEK ALAKULÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ALAPJÁN).....	52
9. KÉP 74. SZÁMÚ FŐÚT (GOOGLE)	53
10. KÉP AZ UTAK SZERKEZETE (AMBRUS, 2012)	53
11. KÉP ASZFALTMARÓ MUNKA KÖZBEN FORRÁS: (GOOGLE)	55
26. TÁBLÁZAT AZ EREDMÉNYKATEGÓRIÁK ALAKULÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	56
4. DIAGRAM AZ EREDMÉNYKATEGÓRIÁK ALAKULÁSA (SAJÁT KÉSZÍTÉS A BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN).....	58

8. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

A Vasi Aszfalt- Gép Kft. mérlege (e Ft)			
ESZKÖZÖK			
	2011	2012	2013
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK	207.559	182.532	168.138
Immateriális javak	0	0	0
Tárgyi eszközök	207.559	182.532	168.138
Befektetett pénzügyi eszközök	0	0	0
FORGÓ ESZKÖZÖK	110.095	90.071	137.964
Készletek	0	0	0
Követelések	81.501	60.207	101.108
Értékpapírok	16.305	16.305	5.000
Pénzeszközök	12.289	13.559	31.856
AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	48.194	42.065	138
ÖSSZESEN	365.848	314.668	306.240
FORRÁSOK			
SAJÁT TŐKE	153.298	157.052	152.766
Jegyzett tőke	3.000	3.000	3.000
Jegyzett de be nem fizetett tőke	0	0	0
Tőketartalék	0	0	0
Eredménytartalék	136.866	150.297	149.766
Lekötött tartalék	0	0	0
Értékelési tartalék	0	0	0
Mérleg szerinti eredmény	13.432	3.755	0
CÉLTARTALÉK	0	0	0
KÖTELEZETTSÉGEK	174.943	109.931	93.047
Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0
Hosszú lejáratú kötelezettség	43.404	18.215	5.489
Rövid lejáratú kötelezettségek	131.539	91.716	87.558
PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	37.607	47.685	60.427
ÖSSZESEN	365.848	314.668	306.240

2. számú melléklet

A Vasi Aszfalt- Gép Kft. eredménykimutatása (e Ft)			
	2011	2012	2013
Értékesítés nettó árbevétele	350.216	210.996	246.010
Aktivált saját teljesítmények értéke	- 5.487	0	0
Egyéb bevételek	2.233	9.229	18.719
Anyagijellegű ráfordítások	258.942	149.119	159.512
Személyi jellegű ráfordítások	16.369	19.271	25.092
Értécsökkenési leírás	37.223	44.947	45.325
Egyéb ráfordítások	2.709	2.185	5.177
ÜZEMI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE	31.719	4.703	29.623
Pénzügyi műveletek bevételei	7.277	7.411	2.419
Pénzügyi műveletek ráfordításai	17.265	8.069	5.973
PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	- 9.988	- 658	- 3.557
SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY	21.731	4.045	26.066
Rendkívüli bevételek	6.827	0	0
Rendkívüli ráfordítások	0	0	334
RENDKÍVÜLI EREDMÉNY	6.827	0	- 334
ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	28.558	4.045	25.32
Adófizetési kötelezettség	126	290	18
ADÓZOTT EREDMÉNY	28.432	3.755	25.714
MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	13.432	3.755	0

3. számú melléklet

Kiegészítő adatok a mérlegelemzéshez a főkönyvi kivonatból (e Ft)			
	2011	2012	2013
Ingtalanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	4.328	4.328	4.631
Műszaki berendezések, gépek, járművek	200.970	168.978	160.090
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	1.331	2.296	2.043
Beruházások, felújítások	930	6.000	1.136
Beruházásokra adott előlegek	0	930	238
Vevők	42.143	29.485	57.978
Egyéb követelések	39.358	30.722	41.190
Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	16.305	16.305	5.000
Pénztár, csekkok	3.566	6.142	6.788
Bankbetétek	8.723	6.300	25.068
Bevételek aktív időbeli elhatárolása	48.106	41.978	32
Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	89	87	106
Rövid lejáratú kölcsönök	21.485	0	0
Szállítók	85.053	66.715	48.721
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	25.001	25.001	38.837
Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	15	0	60.427
Halasztott bevételek	37.592	0	0

4. számú melléklet

Kiegészítő adatok az eredménykimutatás elemzéséhez a főkönyvi kivonatból (e Ft)			
	2011	2012	2013
Belföldi értékesítés nettó árbevétele	350.216	210.996	246.010
Saját termelésű készletek állományváltozása	- 5.933	0	0
Saját előállítású eszközök aktivált értéke	446	0	0
Anyagköltség	106.556	89.770	108.717
Igénybe vett szolgáltatások értéke	148.939	56.622	21.941
Egyéb szolgáltatások értéke	3.447	2.727	3.631
Eladott szolgáltatások értéke	0	0	25.223
Béreköltség	11.632	14.531	18.298
Személyi jellegű egyéb kifizetések	1.658	611	1.543
Bérráulékok	3.079	4.129	5.251
Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége	803	933	192
Egyéb kapott kamatok és kamatjellegű bevételek	6.108	2.810	2.160
Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	366	3.668	67
Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	10.419	7.209	4.337
Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	6.846	860	1.638

5. számú melléklet a képletgyűjtemény

$$\text{Tárgyi eszközök használhatósági foka} = \frac{\text{tárgyi eszközök könyv szerinti nettó értéke}}{\text{tárgyi eszközök könyv szerinti bruttó értéke}}$$

$$\text{Tárgyi eszközök megújítási mértéke} = \frac{\text{tárgyi eszközök aktivált értéke}}{\text{tárgyi eszközök záró bruttó értéke}}$$

$$\text{Vevők forgási sebessége napokban} = \frac{\text{vevő-áfa}}{1 \text{ napi értékesítés nettó árbevétele}}$$

$$\text{Vevők forgási sebessége fordulatokban} = \frac{\text{értékesítés nettó árbevétele}}{\text{vevő}}$$

$$\text{Szállítók forgási sebessége napokban} = \frac{\text{szállító-áfa}}{1 \text{ napi anyagjellegű ráfordítás}}$$

$$\text{Szállítók forgási sebessége fordulatokban} = \frac{\text{anyagjellegű ráfordítás}}{\text{szállító}}$$

$$\text{Jegyzett tőkearányos mérleg szerinti eredmény (\%)} = \frac{\text{mérleg szerinti eredmény}}{\text{jegyzett tőke}}$$

$$\text{Saját tőkearányos mérleg szerinti eredmény (\%)} = \frac{\text{mérleg szerinti eredmény}}{\text{saját tőke}}$$

$$\text{Tőkeellátottság (\%)} = \frac{\text{saját tőke}}{\Sigma \text{forrás}}$$

$$\text{Tőkefeszültség (\%)} = \frac{\text{idegen tőke}}{\text{saját tőke}}$$

$$\text{Befektetett eszközök fedezete}_A \text{ (\%)} = \frac{\text{saját tőke}}{\text{befektetett eszközök}}$$

$$\text{Befektetett eszközök fedezete}_B \text{ (\%)} = \frac{\text{saját tőke} + \text{hosszú lejáratú kötelezettségek}}{\text{befektetett eszközök}}$$

$$\text{Adósságállomány aránya (\%)} = \frac{\text{adósságállomány}}{\text{adósságállomány} + \text{saját tőke}}$$

$$\text{adósságállomány} = \text{hosszú lejáratú kötelezettségek}$$

$$\text{Saját tőke aránya} = \frac{\text{saját tőke}}{\text{adósságállomány} + \text{saját tőke}}$$

$$\text{Adósságállomány fedezettsége (\%)} = \frac{\text{szaját tőke}}{\text{adósságállomány}}$$

$$\text{Nettó eladósodottság foka (\%)} = \frac{\text{kötelezettségek} - \text{követelések}}{\text{szaját tőke}}$$

$$\text{Adósságszolgálati fedezet mutatója (\%)} = \frac{\text{adózott eredmény} + \text{értékcsökkenési leírás}}{\text{hosszú lejáratú kötelezettség esedékes törlesztőrésze}}$$

$$\text{Likviditási ráta (\%)} = \frac{\text{forgóeszközök}}{\text{rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$\text{Likviditási gyorsráta (\%)} = \frac{\text{forgóeszközök} - \text{készletek}}{\text{rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$\text{Pénzeszköz likviditás (\%)} = \frac{\text{pénzeszközök}}{\text{rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$\text{Hitelfedezettség (\%)} = \frac{\text{követelések}}{\text{rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$\text{Nettó forgótőke} = \text{forgóeszközök} - \text{rövid lejáratú kötelezettségek}$$

$$\text{Árbevétel-arányos üzemi eredmény (\%)} = \frac{\text{üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{értékesítés nettó árbevétele} + \text{egyéb bevételek}}$$

$$\text{Árbevétel-arányos szokásos vállalkozási eredmény (\%)} = \frac{\text{szokásos vállalkozási eredmény}}{\text{értékesítés nettó árbevétele} + \text{egyéb bevételek} + \text{pénzügyi műveletek bevételei}}$$

$$\text{Árbevétel-arányos adózás előtti eredmény (\%)} = \frac{\text{adózás előtti eredmény}}{\text{értékesítés nettó árbevétele} + \text{egyéb bevételek} + \text{pénzügyi műveletek eredménye} + \text{rendkívüli eredmény}}$$

$$\text{Tőkearányos adózott eredmény (ROE) (\%)} = \frac{\text{adózott eredmény}}{\text{szaját tőke}}$$

$$\text{Befektetett tőke hozam (ROIC) (\%)} = \frac{\text{NOPLAT}}{\text{működésbe befektetett tőke}}$$

$$\text{NOPLAT} = \text{adózott eredmény} + \text{fizetett kamat és kamatjellegű ráfordítások}$$

$$\text{működésbe befektetett tőke} = \text{szaját tőke} + \text{hosszú lejáratú kötelezettségek}$$

$$\text{1 főre jutó üzemi eredmény (e Ft)} = \frac{\text{üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{létszám}}$$

$$\text{Bérrányos üzemi jövedelmezőség (\%)} = \frac{\text{üzemi (üzleti)tevékenység eredménye}}{\text{bérköltség}}$$

$$\text{Élőmunkaráfordítás-arányos jövedelmezőség (\%)} = \frac{\text{üzemi (üzleti)tevékenység eredménye}}{\text{személyi jellegű ráfordítások}}$$

$$\text{1 főre jutó adózott eredmény (e Ft)} = \frac{\text{adózott eredmény}}{\text{létszám}}$$

$$\text{Immateriális javakra és tárgyi eszközökre jutó üzemi eredmény (\%)} = \frac{\text{üzemi (üzleti)tevékenység eredménye}}{\text{immateriális javak + tárgyi eszközök}}$$

$$\text{Befektetett eszközökre és készletre jutó adózás előtti eredmény (\%)} = \frac{\text{adózás előtti eredmény}}{\text{befektetett eszközök + készletek}}$$

$$\text{Eszközökre jutó adózás előtti eredmény (ROA) (\%)} = \frac{\text{adózás előtti eredmény}}{\Sigma \text{ eszköz}}$$

$$\text{Eszközmegtérülési mutató (ROI) (\%)} = \frac{\text{adózott eredmény}}{\Sigma \text{ eszköz}}$$

$$\text{Komplex hatékonyság (\%)} = \frac{\text{nettó termelési érték}}{0,15 \cdot \text{nettó lekötött eszközérték} + 1,8 \cdot \text{bérköltség}}$$

$$\text{1 főre jutó bruttó termelési érték (e Ft/fő)} = \frac{\text{bruttó termelési érték}}{\text{létszám}}$$

$$\text{1 Ft bérköltségre jutó nettó termelési érték (\%)} = \frac{\text{nettó termelési érték}}{\text{bérköltség}}$$

$$\text{1 Ft személyi jellegű ráfordításra jutó nettó termelési érték (\%)} = \frac{\text{nettó termelési érték}}{\text{személyi jellegű ráfordítások}}$$

$$\text{Tárgyi eszköz hatékonyság (\%)} = \frac{\text{nettó termelési érték}}{\text{tárgyi eszközök}}$$

$$\text{Tőkehatékonyság (\%)} = \frac{\text{bruttó termelési érték}}{\text{saját tőke}}$$

$$\text{Termelési költség szint (\%)} = \frac{\Sigma \text{ termelési költség}}{\text{bruttó termelési érték}}$$

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, Kudács Boglárka..... büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei. A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam. Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2014. december. 12.....

Kudács Boglárka
hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

(benyújtandó két példányban)

A Vasi Aszfalt-Gép Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének elemzése a beszámolók alapján

szakdolgozat címe

Miklós Boglárka

nappali tagozat, pénzügy-számvitel szak, számvitel szakirány

Hallgató neve

tagozat/csoport/szak/szakirány

Szakdolgozatomban a Vasi Aszfalt – Gép Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét elemeztem 2011-től 2013-ig terjedő időszakra. Ismereteimet számvitel szakirányú tanulmányaim során sajátítottam el. Számításaim során a mérleg, eredménykimutatás, kiegészítő melléklet és a három év főkönyvi kivonat adatait használtam. Következtéseimet ezekre, illetve a felhasznált szakirodalomra alapoztam.

A cég kiemelten útépítéssel foglalkozik. A mai rohanó világban egyre fontosabb lett, hogy az emberek minél gyorsabban eljussanak A-ból B-be. Ebben nagy szerepet játszik az infrastruktúra.

Fel kell hívnom a figyelmet rá, hogy a 2012-es év mélypont volt a vállalkozás számára, de a 2013-as gazdasági évben ismét emelkedtek a mutatók értékei.

Elsőként a mérleget, azon belül is a vagyoni helyzetet elemeztem eszköz- és forrásállomány összetételének vizsgálatával.

Mivel a társaság fő tevékenysége az útépités, ezért nem meglepő, hogy a tárgyi eszközök nagysága a legnagyobb az eszköz oldalán, sőt a befektetett eszközökön belül is. A forgóeszközök között jelentős a követelések értéke, azon belül is a vevőkövetelések.

A vevők forgási sebessége napokban mutatónak elég magasak az értékei, 50- illetve 70 nap. A vállalkozás 30 napos fizetési határidővel állítja ki számláit, de az ágazatra jellemző a határidőn túli fizetés. Ha a fizetési fegyelem javulna, akkor a vállalkozás is előbb jutna a pénzéhez.

Forrás oldalon a kötelezettségek csökkenése a legszembetűnőbb, ami annak köszönhető, hogy a hosszú lejáratú kötelezettségek, vagyis a törlesztendő pénzügyi lízingek és kölcsönök összege csökkent.

A tőkeszerkezeti mutatók értékéből kiderül, hogy a vállalkozás saját forrásból nem tudja a vagyont gyarapítani. A saját tőkével szemben túl sok a kötelezettsége – főként a szállítókkal szemben. A vagyonszűke mutatóknál a saját tőke nem nyújt elég fedezetet az eszközök állományára, mert jelentős a tárgyi eszköz beszerzés, valamint magas a vevőkövetelések értéke.

Elemeztem a vállalkozás pénzügyi helyzetét is adósságszolgálatra és rövid távú likviditásra vonatkozó mutatókkal.

Az adósságszolgálati mutatóknál látható, hogy a saját tőke sokszorosan fedezi a hosszú lejáratú kötelezettségeket. A vállalkozás I. osztályú adós, mert az adósságszolgálat fedezete mutató értéke mindhárom évben 140% felett volt.

A likviditási mutatók értékeléséből kiderül, hogy a vállalkozásnak likviditási gondjai vannak. A rövid lejáratú kötelezettségek egyik évben sem fedezik a forgóeszközöket.

A jövőben ezeknek a mutatóknak az értéke várhatóan javulni fog, mert a vállalkozás pénzügyi lízing kötelezettsége a futamidő előrehaladtával csökken.

Második lépésben a jövedelmezőséget vizsgáltam az eredménykimutatás adatai alapján.

Az árbevétel arányos,- tőkearányos,- és élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók értéke 2011-ben és 2013-ban magasabb volt, mint 2012-ben.

Az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók is ugyanúgy alakultak, mint az előzőekben felsoroltak, azzal a különbséggel, hogy 2013-ban volt a legmagasabb az értékük.

Vizsgálataim kiterjedtek a hatékonyság vizsgálatára is. Először kiszámítottam az értékesítés nettó árbevételét, a bruttó -, anyagmentes -, nettó termelési- és hozzáadott értéket, melyek a hatékonyság képleteinek meghatározó szereplői. A termelési mutatók 2011-ről 2012-re csökkentek, majd 2013-ra ismét emelkedtek.

A komplex hatékonysági mutató 2011-ben volt a legmagasabb, mert a nettó termelési érték és a lekötött eszközérték is ebben az évben volt legnagyobb.

A parciális hatékonysági mutatóknál az egy főre jutó bruttó termelési érték mutató folyamatosan csökkent, mert a létszám nőtt, a bruttó termelési érték pedig csökkent. A többi általam számított mutató – bér-, tőke-, eszközhatékonyság - 2012-ben volt a legalacsonyabb.

Egy példát is hoztam a hatékonyságra. A vállalkozás a 74. számú főutat szeretné felújítani, úgy, hogy csak a felső réteget kell lemarni, majd újraaszfaltozni és hengerezni. Ha maximális kapacitással számolunk - és a forgalmat egy másik útra terelik - a marással, aszfaltozással és hengerezéssel 63 nap alatt végezne. Mivel a forgalom nem állhat le azon az útszakaszon, egyszerre csak fél útpályán tudnak dolgozni, tehát kétszer annyi időbe telik a kivitelezés.

Harmadik lépésben az eredmény alakulását vizsgáltam.

2012-re az összes eredménykategória – üzemi (üzleti) eredmény, pénzügyi műveletek eredménye, szokásos vállalkozási eredmény, rendkívüli eredmény, adózás előtti eredmény, adózott eredmény és mérleg szerinti eredmény – hetedére, ötödére és harmadára esett vissza. 2013-ra azonban újra emelkedtek, igaz nem érték el a 2011-es értékeket.

A vállalkozás jövőbeni tervei között szerepel egy aszfaltkeverő üzem építése, amellyel új munkahelyeket kíván teremteni, és a működéshez szükséges gépparkot fejleszteni, bővíteni.